

# **SZAKDOLGOZAT**

**Csoma Levente  
2024**

**BUDAPESTI GAZDASÁGI EGYETEM  
KÜLKERESKEDELMI KAR  
Nemzetközi Gazdálkodás Szak  
Nappali munkarend  
Digitális ellátásilánc-menedzsment specializáció**

**A Globális Minimum Adó (GMA) bevezetésének hatása a magyar adózókra  
nézve**

**Belső konzulens: Siklósi Veronika   Budapest, 2024   Készítette: Csoma Levente**

## NYILATKOZAT

Alulírott CSOMA LEVENTE büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom, hogy a szakdolgozatomban foglalt tények és adatok a valóságnak megfelelnek, és az abban leírtak a saját, önálló munkám eredményei.

A szakdolgozatban felhasznált adatokat a szerzői jogvédelem figyelembevételével alkalmaztam.

Ezen szakdolgozat semmilyen része nem került felhasználásra korábban oktatási intézmény más képzésén diplomaszerezés során.

Tudomásul veszem, hogy a szakdolgozatomat az intézmény plágiumellenőrzésnek veti alá.

Budapest, 2024 év .....05..... hónap .....04..... nap

Csoma Levente

hallgató aláírása

## **Tartalomjegyzék**

<b>I. BEVEZETÉS</b> .....	5
<b>II. ELMÉLETI HÁTTÉR</b>	
a. A globális minimumadó-szabályozás története .....	7
b. EU direktíva megszületése .....	10
c. Fogalmak .....	12
d. Működési mechanizmus .....	14
e. Szabályozás várható hatása.....	18
<b>III. MAGYARORSZÁG</b>	
a. Magyarország gazdaságpolitikája általánosan.....	20
b. A jelenlegi adózási ösztönzők.....	22
c. Az EU direktíva megszületésével kapcsolatban Magyarország álláspontja.....	27
<b>IV. KUTATÁS</b>	
a. Adókedvezmények a globális minimumadó bevezetését követően .....	30
b. A társasági adótörvényben megjelenő új típusú kutatási és fejlesztési adókedvezmény .....	32
c. Új típusú állami támogatások .....	35
d. A halasztott adó bevezetése .....	38
e. A társasági adó alapjának közös számítási rendszere .....	42
<b>V. ÖSSZEGZÉS</b> .....	44
<b>FELHASZNÁLT IRODALOM</b> .....	46

## **ÁBRAJEGYZÉK:**

<b>1. ábra:</b> Társasági adó rátájának változása 1980 és 2013 között. OECD, Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet .....	7
<b>2. ábra:</b> A tényleges adómérték kiszámításának képlete .....	12
<b>3. ábra:</b> A kiegészítő adókülönbözet meghatározási mechanizmusának lépései.....	17
<b>4. ábra:</b> Az alacsony szinten adóztatott profit százalékos aránya a teljes profithoz képest, illetékességi csoportonként lebontva.....	18
<b>5. ábra:</b> A beruházási ráta alakulása Magyarországon 1996-tól 2022-ig .....	20
<b>6. ábra:</b> A bruttó hazai termék (GDP) alakulása százalékban kifejezve .....	21

## I. BEVEZETÉS

Választásom azért esett a globális minimumadó bevezetésének hatásának kutatására a magyar adózókra nézve, mivel véleményem szerint ez egy releváns és jelentőségteljes kutatási munkát tesz lehetővé, ugyanis jelenleg tudomásom szerint még nem készült olyan átfogó irodalom a témával kapcsolatban, aminek a központjában Magyarország és a rá mért hatása állna. Továbbá személyes érintettségem is van a témával kapcsolatban, ugyanis jelenleg adózási gyakornokként dolgozom egyetemei tanulmányaim mellet, aminek köszönhetően a munkám része a változások követése. A téma újszerűsége és fontossága keltette fel bennem az érdeklődést, amellett, hogy a cég ami foglalkoztat is érintett az új szabályozás kapcsán. Több adótanácsadó cég véleménye mellett meg szerettem volna alkotni a sajátomat is a bevezetés várható hatásával kapcsolatban. Mély interjút nem volt szükséges készítenem, ugyanis a külső konzulensem egyben a menedzserem is, így a témáról alkotott véleményét ismerem, valamint lehetőségemben állt a témát boncolgató adókonferencián is részt venni, ahol más, a témával foglalkozó szakemberek véleményét módomban állt meghallgatni.

Jelenleg a globális minimumadó bevezetésének és annak megvalósulásának módja a magyar adózási körökben egy friss és vitatott téma, ugyanis jelentős mennyiségű külföldi tőke áramlik be az országba köszönhetően az alacsony mértékű társasági adókulcsnak. Az új szabályozás bevezetésével ennek a megszűnése fenyegeti az országot, ugyanis eredményeképpen csökkenne az alacsony adóteherből fakadó versenyelőnye a többi uniós tagországgal szemben. Az új szabályozás bevezetésének a célja azoknak a multinacionális vagy nagy méretű hazai vállalatoknak a kiegészítő adóra való kötelezése, amelyeknek a bevételük az elmúlt négy pénzügyi évből legalább kettőben meghaladta a 750 millió eurót. A szabályozás keretében a nominális (effektív/számított) adó mértékének megemlése a cél egy egységes 15 százalékra. Ezzel az olyan alacsony társasági adókulccsal rendelkező országok, mint például Magyarország jelentős versenyhátrányba kerülne, ugyanis a nagyvállalatoknak nem lenne indokolt a nyereségük mesterséges módon való áthelyezése más joghatóságokba.

Célom egy olyan átfogó dolgozat írása, amiben ennek a szabályozásnak a Magyarországra vonatkozó hatását fejtem ki, magyar megközelítésen és érvelésen keresztül, valamint a globális minimumadó bevezetését megelőző események feltárása és ezzel választ kapni arra, hogy mi indokolta ennek az új adónemnek a bevezetését a 21. században.

A dolgozat írása közben azt szeretném megtudni, hogy a globális minimumadó bevezetése milyen hatással lesz a magyar adózókra tekintve és Magyarország milyen módosulásokat kérvényezett, valamint hajtott is végre sikeresen az új jogszabály érvénybe lépésének

pillanatáig. A fő hipotézis, amit vizsgálok pedig így tehát az, hogy növekedni fog-e Magyarországon a szabályozás bevezetését követően az adóterhe egy olyan vállalatnak, amely érintett azzal, valamint az, hogy az állam hajtott-e végre módosításokat a nyújtható támogatások kapcsán és ha igen, melyek azok.

A dolgozatomat szekunder kutatási módszerekre alapozom, összevetve az Európai Unió által publikált irányelveket és tervezeteket a magyar kormány által publikáltakkal, valamint több folyóciikket is felhasználva igyekszem konklúzióra jutni a témával kapcsolatban.

Először azokat az eseményeket tártam fel, amelyek az irányelv megszületését előzték meg. Majd az irányelv megszületése közben történt eseményekkel folytattam (többek között azokkal a bonyodalmakkal és összetűzésekkel, amelyek az országok között léptek fel az új szabályozás bevezetését illetően, valamint az erre irányuló módosítás felőli kérvényekkel és ezek eredményével). Ezután magyar vonatkozásban is megvizsgálom, ezalatt értem például Magyarország álláspontjának a vizsgálatát az új szabályrendszerrel kapcsolatban és hogy milyen változtatásokat sikerült elérnie vele kapcsolatban. Majd mindezeknek a hatására kerestem a választ magyarországi adózók szemszögéből vizsgálódva.

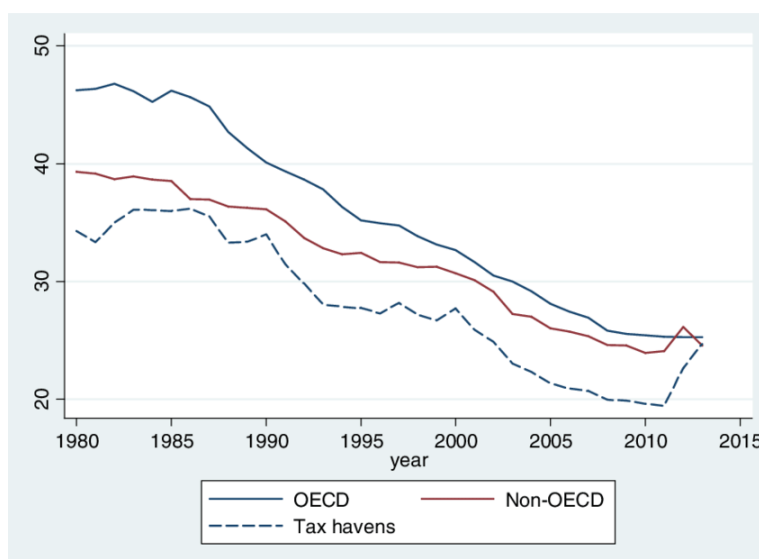
## II. ELMÉLETI HÁTTÉR

### II.a. A globális minimumadó-szabályozás története

A 20. század közepe óta a globalizáció előrehaladásával a multinacionális vállalatok adóoptimalizációs tevékenységei egyre rohamosabb ütemben fejlődtek, ugyanis a nemzetközi szabályozásokban rejlő eltérések és joghézagok lehetővé tették a vállalatok számára, hogy tevékenységeik alacsonyabb adókulcsú országokba történő kiszervezésével csökkentsék az adóterhelésüket, melynek eredményeként torzul a verseny, valamint világszerte adóbevétel kiesés lép fel. (Edelber – Huang - Jenkins, 2022). Az 1. ábrán nyomon követhető a társasági adó rátájának változása az 1980-as évektől egészen 2013-ig.

1.ábra

**Társasági adó rátájának változása 1980 és 2013 között. OECD, Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet**



Forrás: Cobham – Janský, 2018

A Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (a továbbiakban “OECD”) számára mindig is fontos volt az etikus adózási szokások fenntartása és ezzel együtt az adóalap-erózió, valamint az adóelkerülés problémáinak vizsgálata és lehetséges megoldásainak keresése. A káros adózási gyakorlatok elleni küzdelmet már az 1990-es években megkezdte különféle, ezen szokások megnehezítésére irányuló kezdeményezésekkel, mint például az egyes országok adóhatóságai közötti átláthatóság növelésével az együttműködés javítása érdekében. (oecd.org, n/a a). Ezen intézkedések azonban kevésnek bizonyultak, így az OECD 2013-ban elindított egy ún. adóalap-erózió és nyereségátcsoportosítás (a továbbiakban “BEPS”) elleni akciósomagot,



melynek célja, hogy megakadályozza a multinacionális vállalatok által alkalmazott káros adótervezési stratégiákat (Becker – Englisch, 2019; Thomas – Lawder, 2021; oecd.org, n/a b). A világ hét vezető ipari nagyhatalmának (Amerikai Egyesült Államok, Egyesült Királyság, Kanada, Japán, Németország, Franciaország és Olaszország, a továbbiakban “G7”) pénzügyminiszterei 2021. június 5-én (reuters.com, 2021) megegyeztek egy, globális szinten bevezetendő 15 százalékos effektív társasági adóban, melynek segítségével azt próbálják megelőzni, hogy a vállalatok az alacsonyabb társasági adókulcsú országokat priorizálják. A tervezetet 2021. július 10-én bocsátották a husz legnagyobb fejlett és feltörekvő gazdaság (G20) pénzügyminiszterei, illetve OECD elé (Dangor, 2021).

Mivel ez a probléma régóta fennáll, Németország már 2019-ben indítványozta egy nemzetközi szintű 15 százalékos effektív társasági adó bevezetését. A 15 százalékos effektív adókulcs sok esetben alacsonyabb, mint az egyes országok által alkalmazott nominális adókulcs, viszont itt fontos megjegyezni, hogy míg a nominális adókulcs egy, az adott ország adóhatósága által megállapított ráta jövedelemkategóriákra vagy tranzakciókra lebontva, addig az effektív adókulcs azt mutatja meg, hogy az adózó ténylegesen mennyi adót fizet az összes jövedelméhez képest százalékban kifejezve, tehát figyelembe veszi a kedvezményeket, levonásokat és adómentességeket is. Bár a terv eleinte a digitális óriásvállalatok igazságosabb adóztatására keresett hatékony megoldást, később egy két pillérből álló egységes akciócsomaggá nőtte ki magát. Az első pillér a digitalizációval megjelenő adózási kihívásokkal és profit reallokációs problémákkal foglalkozik, míg a második magát az egységes 15 százalékos globális minimumadó bevezetését tűzte ki céljául (oecd.org, n/a c).

Az első pillér a multinacionális vállalatok egy szűkebb csoportjára irányul, ugyanis itt kifejezetten a legnagyobb és legjövedelmezőbb cégek vannak fókuszban, tehát azok, akiknek a bevételeik meghaladják a 20 milliárd eurót és a profitabilitásuk 10 százaléknál magasabb (oecd.org, n/a d). Alapelve az, hogy az érintett vállalatoknak nem csak abban az országban kellene adózniuk, ahol a központjuk található, hanem ott is, ahol a tényleges tevékenységüket végzik. Így a 10 százalék nyereségráta felett megtermelt nyereségük 20 százalékát kellene a működési országaikba átcsoportosítani, ami az ott fizetendő adó alapját képezné (oecd.org, 2022).

A második pillér már egy tágabb adózói kört érint, hisz olyan cégekre alkalmazandó, melyek konszolidált árbevétele az elmúlt négy pénzügyi évből legalább kétszer meghaladta a 750 millió eurót. A cél egy egységes globális társasági adókulcs bevezetése, ami olyan formában valósulna meg, hogy amennyiben egy érintett vállalat/vállalatcsoport adókötelezettsége nem éri

el az effektív 15 százalékos adókülönböt a működési országában, a különbözet valamilyen formában beszédre kerül.

A kezdeményezést végül több mint 140 ország fogadta el az OECD/G20 inkluzív keret BEPS-szel foglalkozó csapata által 2021. október 8-án tartott gyűlésen (kivételek: Kenya, Nigéria, Pakisztán és Sri Lanka).

A globális minimumadó szabályrendszer 2021. december 20-ai publikálását követően az OECD három körben jelentetett meg iránymutatásokat, melyek a felmerülő kérdéseket igyekeztek tisztázni. Az első 2023. február 2-án került publikálásra és többek között az átmeneti szabályokat, valamint az új jövedelem- és adószámítási kérdéseket taglalta. A második 2023. július 17-én jelent meg és a számítások során alkalmazandó valuta átváltási szabályokat tisztázta, valamint bevezetésre került két kedvezmény (ún. "safe harbour"). Az első az elismert belföldi kiegészítő adó (Qualified Domestic Minimum Top-up Tax, a továbbiakban "QDMTT") az alkalmazó joghatóságok számára, a második pedig egy átmeneti mentesség a végső anyavállalatoknak a kiegészítő aluladóztatott kifizetések szabálya (Undertaxed Payment Rule, a továbbiakban "UTPR") alkalmazása alól a 2025-ig. A harmadik 2023. december 18-án került kiadásra azzal a céllal, hogy a szabályrendszer alkalmazási területeit tisztázza. (oecd.org, 2023).

## **II.b. Az EU Direktíva megszületése**

Miután 2021. októberben elfogadásra került a globális minimumadó tervezet az OECD által, a hangsúly az Európai Unióban (a továbbiakban "EU") arra a kérdésre irányult, hogy hogyan is lehetne ezt az új komplex szabályozást a már meglévő jogi keretrendszerbe implementálni. A helyzetet az is nehezítette, hogy az alacsonyabb társasági adókulccsal rendelkező országok, mint például Magyarország és Írország attól tartottak, hogy elveszíthetik a versenyképességüket, ezért az EU arra irányuló igyekezetei, hogy a globális minimumadó minél hamarabb bevezetésre kerüljön, jelentős ellenállásba ütközött. (Wágner, 2024)

Az OECD által megalkotott globális minimumadó szabályrendszer publikálását követően két nappal később, 2021. december 22-én az Európai Bizottság is nyilvánosságra hozta az irányelv-tervezetét (Bendlinger, 2023). Az implementálás kezdeti fázisában több olyan probléma is felmerült a már meglévő jogi keretrendszerrel való összeférhetetlenségével kapcsolatban, ami később a tervezet módosulását eredményezte, ilyen például az EU alapvető szabadságjogainak betartása, valamint a kiegészítő adó alkalmazásának kérdése. Az Európai Bizottság az irányelv-tervezet kidolgozása közben szem előtt tartotta annak főbb követelményeit és módosítás felőli kéréseit úgy indítványozta, hogy az a meglévő EU jogszabályokkal összhangba legyen és egy olyan adózási keretrendszert alakítson ki, ami a tagállamok részéről is elfogadható.

Mivel az EU egy szorosan integrált gazdasági piac, az Európai Bizottságnak módosításokat kellett végrehajtania az eredeti szabályrendszerhez képest, hogy az új irányelvet egységesen alkalmazhassák a tagállamok és mindeközben egy közös minimális belső védelmi szintet biztosítson a belső piacon. Erre azért volt szükség, mert általánosságban elmondható, hogy azok a multinacionális vállalatok, melyekre ez az új szabályrendszer érvényes lesz, több EU tagállamban is jelen vannak és így lényeges, hogy ne alakuljanak ki eltérések az egyes országok tekintetében, például az effektív adókulcs számításában. Így az Európai Bizottság azt a módosítást kezdeményezte, hogy az irányelv-tervezet terjedjen ki a tisztán belföldi működésű nagyvállalatokra is, míg az OECD által megalkotott szabályrendszer kizárólag a multinacionális vállalatokra vonatkozott. Ez a módosítás elengedhetetlen volt ahhoz, hogy az irányelv-tervezet kompatibilis legyen az EU-ban érvényes letelepedés szabadságára vonatkozó jogával, ami biztosítja az EU-n belüli mobilitást üzleti és szakmai szempontból (European Commission, 2021; ec.europa.eu, 2021).

A másik változtatás a kiegészítő adó megfizetésének módjára vonatkozott, ugyanis az OECD által alkotott szabályrendszer szerint ezt az anyavállalat szintjén kellene megfizetni, azonban

az Európai Bizottság módosítása alapján az EU tagállamoknak is lehetősége nyílik alkalmazni a QDMTT-t, így az aluladózott leányvállalatok esetében a leányvállalat illetősége szerinti tagállam is beszedheti a kiegészítő adót. (ec.europa.eu, 2021)

Habár az Európai Bizottság igyekezett egy olyan adózási keretrendszert kialakítani, ami a tagállamok számára elfogadható, egyes tagállamoknak, elsősorban Magyarországnak és Lengyelországnak voltak fenntartásaik. Magyarország 2021. októberében kijelentette, hogy csak abban az esetben csatlakozik a kezdeményezéshez, ha a versenyképessége ezáltal nem sérül, így többek között egy 10 éves átmeneti időszak bevezetését kezdeményezte, melynek keretében a globális minimumadó alapján levonható lenne a tárgyi eszközök 8 százaléka, valamint a bérköltségek 10 százaléka.

Lengyelország politikai okokra hivatkozva nem fogadta el az irányelv-tervezetet. de végül 2022. májusban az Európai Bizottságnak sikerült egyetértésre bírnia azzal, hogy jóváhagyta a 35,4 milliárd euró összegű kérelmét a Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszközzel (Recovery and Resilience Facility) kapcsolatban (van Brederode, 2022).

2022. júniusban Magyarország élt a vétó lehetőségével, hivatkozva az orosz-ukrán háború következtében fellépő nyomásra, ami az országot és a vállalatokat terhelte, valamint az ennek hatására kialakult inflációs helyzetre, így álláspontja szerint a globális minimumadó bevezetése rontotta volna az ország versenyképességét és munkahelyek megszűnéséhez vezetett volna.

Magyarország 2022. végére igen nehéz helyzetben találta magát, ugyanis az álláspontja szempontjából egyedülinek számított az EU-ban és fennállt annak a veszélye, hogy a hagyományos értelemben vett adóparadicsomok közé legyen sorolva. Végül a következő feltételekkel sikerült rábírnia, hogy felemelje a vétóját és támogassa a globális minimumadó bevezetését:

- A társasági adón kívül más, jövedelem típusú helyi adók is beszámíthatóak legyenek a tényleges adóteherbe;
- A valós gazdasági tevékenységhez kapcsoló kedvezmény elfogadása;
- A globális minimumadó tagállamok általi egyidejű törvénybe iktatása;
- A meglévő 9%-os társasági adókulcs módosítása helyett az adókülönbözeti új belföldi adó formájában történő beszedése az érintett vállalatoktól. (Wágner, 2024)

## **II.c. Fogalmak:**

### *Adó alanya*

Érdemes elsőnek azt tisztázni, hogy kik is azok az adózók, akiket terhelni fog ez az adókötelezettség. A globális minimumadó alanyai azok a vállalatok, melyek olyan multinacionális vagy nagyméretű belföldi vállalatcsoport tagjai, melynek a végső anyavállalat összevont (konszolidált) pénzügyi beszámolója szerinti éves bevétele az adóévet közvetlenül megelőző négy adóév közül legalább kettőben eléri vagy meghaladja a 750 millió eurót.

### *Tényleges adómérték*

A globális minimumadó szabályozás célja a tényleges adómértéknek vagy más néven az effektív adókulcs értékének növelése 15 százalékra. Ennek az értéknek a meghatározásához az adóalanyoknak az alábbi képletet szükséges alkalmazniuk:

## **2. ábra**

### **A tényleges adómérték kiszámításának képlete**

$$\text{Tényleges adómérték} = \frac{\text{adott államban illetőséggel rendelkező csoporttagok kiigazított lefedett adója}}{\text{adott államban illetőséggel rendelkező csoporttagok elismert nettó nyeresége}}$$

Forrás: 2023. évi LXXXIV. törvény, 2024

A lefedett adók körébe a társasági adó, valamint a különböző egyéb helyi jövedelemadók kategóriájába sorolható ráfordítások, mint például a helyi iparüzési adó és az innovációs járulék tartoznak, valamint a tényleges adóráfordítások mellett a halasztott adóráfordítás is figyelembe vehető. ( 2023. évi LXXXIV. törvény, 2023)

Az elismert nettó nyereség kiszámításához az adózás előtti eredményt szükséges módosítani különböző tételekkel, mint például a nettó adóráfordításokkal, valamint az adómentes osztalékkal és egyéb juttatásokkal. ( ( 2023. évi LXXXIV. törvény, 2023))

### *Kiegészítő adókötelezettség*

Amennyiben egy multinacionális vállalatcsoport vagy nagyméretű belföldi vállalatcsoport anyavállalata valamely EU tagállamban található, és a közvetlen vagy közvetett tulajdonában álló csoporttagjai az érintett joghatóságokban az adott pénzügyi évben a QDMTT hatálya alá tartoznak, az anyavállalat által fizetendő kiegészítő adó összegét csökkenti az anyavállalat vagy az érintett csoporttagok által fizetendő elismert belföldi kiegészítő adó összege.

Ez röviden azt jelenti, hogy első körben az aluladóztatott leányvállalat országának van lehetősége beszedni a kiegészítő adót.

*UTPR:*

Ha a végső anyavállalat olyan EU-n kívüli joghatóságban található, amely nem kötelezi az elismert jövedelem hozzászámítási szabály alkalmazására, akkor a leányvállalataira az aluladóztatott kifizetések szabálya (UTPR) vonatkozik. Ez a szabályozás akkor is érvényes, ha a végső anyavállalat ugyan azon alacsony adóterhelésű joghatóságban található, mint a leányvállalatai.

Ebben az esetben az a kiegészítő adókötelezettség egy részét, ami a multinacionális vállalatcsoport alacsony adóterhelésű leányvállalatai után keletkeznek a vállalatcsoport további tagjaira terhelődik át, amit a saját joghatóságukban kötelesek megfizetni. Ennek a megosztása, valamint kiszámítása az OECD-modellszabályokkal összhangban két tényező alapján történik, a tárgyi eszközök könyv szerinti értékén és a munkavállalók létszámán. (Az Európai Unió Tanácsa, 2021)

## **II.d. Működési mechanizmus:**

### *1. lépés:*

Az adott multinacionális vállalatcsoportok vagy nagyméretű hazai vállalatcsoport konszolidált pénzügyi kimutatása alapján akkor tartozik a globális minimumadó hatálya alá, ha a konszolidált bevétele meghaladja-e az elmúlt 4 adóévből legalább kettőben a 750 millió eurót. Abban az esetben, ha meghaladja, azonosítanunk kell azokat a gazdasági egységeket, amelyek a globális minimumadó szabályrendszer alá tartoznak. Gazdasági egységnek az adott vállalatcsoporthoz tartozó minden jogalanyt és az úgynevezett „Permanent Establishments” (Állandó telephely – PEs)-t értjük. Minden olyan állandó telephely, ami egyben gazdasági egység is, különálló gazdasági egységként van kezelve az anyavállalattól és az anyavállalat minden további állandó telephelyétől is. (oecd.org, n/a e)

Ezután meg kell határozni azokat az entitásokat, akik ugyan nem tartoznak a globális minimumadó hatálya alá, de bevételeik beleszámítanak a végső konszolidált pénzügyi eredmény alapú szűrési tesztbe. Kizárt entitásoknak az alábbiakat tekintjük: Non-profit szervezetek, Nemzetközi szervezetek, Nyugdíjalapok és azon befektetési alapok, melyek úgynevezett „Unreimbursed partnership expenses”-ként (UPE - meg nem térített partnerségi költségek) jelennek meg az multinacionális vállalatcsoportnak.

Majd meg kell határozni az entitás lokációját. Ha az entitás adóalanynak tekinthető egy adott joghatóságban a menedzsment központja, cégalapítás helye vagy bármilyen hasonló kritérium alapján, akkor az entitás székhelyének az adott joghatóság tekintendő, minden más esetben az alapítás országa a székhely. (oecd.org, n/a e)

### *2. lépés:*

Egy gazdasági egység globális minimumadó szerinti jövedelmének meghatározásának kiindulópontja az, a végső anyavállalat konszolidált beszámolójában található nyereség vagy veszteség, amely a csoporton belüli ügyletek levonása előtt szerepel. Ha fellépnek olyan ún. „book-to-tax” eltérések, amik adópolitikai okokra alapozottak, akkor azokat korrigálni kell. (oecd.org, n/a e)

A korrigálások közé soroljuk a kizárt osztalékokat és a kizárt tőkejövedelem nyereségeket/veszteségeket, ezek a korábban már megadóztatott jövedelem újbóli megadóztatását kerülik el, valamint összhangban állnak a részvételi mentességekkel és az ehhez hasonló könnyítésekkel. Továbbá nem engedélyezett a törvénytelenül létrejött fizetések levonása, a különbözeti adó keletkezése olyan „book-to-tax” különbségekből melyek gyakoriak

a részvény alapú kompenzációs terveknel, valamint a nemzetközi szállítmányozásból származó jövedelmek levonása.

Majd a globális minimumadó törvény alapján meghatározott jövedelem vagy veszteség szétosztása következik az állandó telephely és a fő entitás vagy az ún. „Flow-through” entitások között a helyi adózási szabályoknak megfelelően. Ezzel az elosztási szabállyal biztosítható, hogy megfelelő legyen a nyereség vagy veszteség entitások közötti megosztása és az megfeleljen a szabályzatban előírtaknak. (oecd.org, n/a e)

### *3. lépés:*

Azonosítani kell a lefedett adókat, melyek kalkulációjának kiindulópontja a jelenleg felhalmozódott adófizetési kötelezettség nettó nyereség vagy veszteség után.

Majd a jelenlegi fizetendő adót korrigálása történik a globális minimumadó szabályrendszere szerint. Azok az adójóváírások, amelyek négy vagy több év után visszatérítendőek csökkenteni fogják a lefedett adók értékét abban az évben, amikor a jóváírás történt. Azok a kvalifikált visszatérítendő adójóváírások, amelyeket négy éven belül köteles az adózó megfizetni, növelik a lefedett adók értékét abban az évben, amikor a jóváírás az adóteher csökkentése céljából lett felhasználva. Ezután a lefedett adók körét korrigálni kell az ideiglenes különbségek és veszteségek után úgy, hogy figyelembe kell venni a teljes elhalasztott adók korrekciós összegét, amivel az ideiglenes különbségeket és a korábbi évek veszteségeit korrigáljuk a globális minimumadó szabályozás céljai szempontjából (oecd.org, n/a e). A globális minimumadó szabályozás szerinti effektív adókulcs számítás integritásának védelme érdekében több olyan védelmi intézkedést is tartalmaz a szabályrendszer, ami többek között a halasztott adóeszközök és kötelezettségek elismerésének korlátozására vonatkozik, valamint egy visszaszerzési szabályt is, amivel a lefedett adóként igényelt összegek adott perióduson belüli megfizetése biztosítható. Majd szükség esetén más gazdasági egységek között is elosztják a lefedett adókat, melyek lehetnek ellenőrzött külföldi társaságok gazdasági tevékenységeiből származó adók vagy osztalékadó (forrásadó) (oecd.org, n/a e). Ezt követően pedig számításba kell venni a beadást követő korrekciókat, ugyanis különleges szabályok alkalmazandók, ha egy előző pénzügyi évre vonatkozó adókötelezettséget módosítanak, például az ellenőrzés vagy hibajavítás miatt benyújtott módosított adóbevallás eredményeként. Ezek a különleges szabályok előírják az effektív adókulcs újraszámítását az előző adóévre abban az esetben, ha az adófizetési kötelezettség jelentősen csökkenne és ha újraszámítást követően további különbözeti adó merülne fel, akkor azt a jelenlegi adózási évben köteles az adózó megfizetni (oecd.org, n/a e).



#### *4. lépés:*

Ki kell számítani az alacsony adókulcsú joghatóságokhoz kapcsolódó helyi különbözeti adót, amely az effektív adókulcs meghatározásával kezdődik. Ehhez el kell osztani az adott joghatósághoz kapcsolódó lefedett adók összegét azzal a globális minimumadó törvény szerinti jövedelemmel, ami a joghatósághoz tartozik. Ha ez az effektív adókulcs a szabályrendszerben meghatározott 15 százalék alá esik, akkor a kettő különbözetét köteles az adózó megfizetni különbözeti adó formájában. Ezt úgy számítják ki, hogy a kapott százalékos különbözetet megszorozzuk a joghatóságban keletkezett többletjövedelemmel, ami a szabályrendszer szerinti jövedelem és a „Substance Based Income Exclusion” (például az eszközök és a munkaerő rutinszerű megtérülésének kizárása) különbözete, majd ezt a kapott különbözeti adóterhet csökkenthetjük bármilyen alkalmazható Minősített Belföldi Minimális Különbözeti adóval (Qualified Domestic Minimum Top-up Tax) (oecd.org, n/a e). Ezután következik a különbözeti adó elosztása az alacsony adókulcsú gazdasági egységek között a szabályozás által meghatározott jövedelem szerint és annak mértékével arányosan. A szabályrendszer lehetőséget biztosít az úgynevezett csekély összegű (de minimis) támogatások kizárására, valamint biztonsági zónák (GloBE Safe Harbours) kiterjesztésére. De minimis kizárásnak tekintjük azokat a joghatóságokat, ahol a multinacionális vállalat átlagos globális minimumadó törvény szerint meghatározott jövedelme nem haladja meg a 10 millió eurót és nettó nyeresége kevesebb, mint 1 millió euró az elmúlt három évben átlagosan vagy nettó veszteség lett megállapítva a cég számára. Azok a biztonsági zónák, amik a globális minimumadó Implementációs Keretrendszerében jelennek meg csökkentik az adminisztrációs terheket, valamint megkönnyítik a szabályrendszernek való megfelelést a multinacionális vállalatok számára.

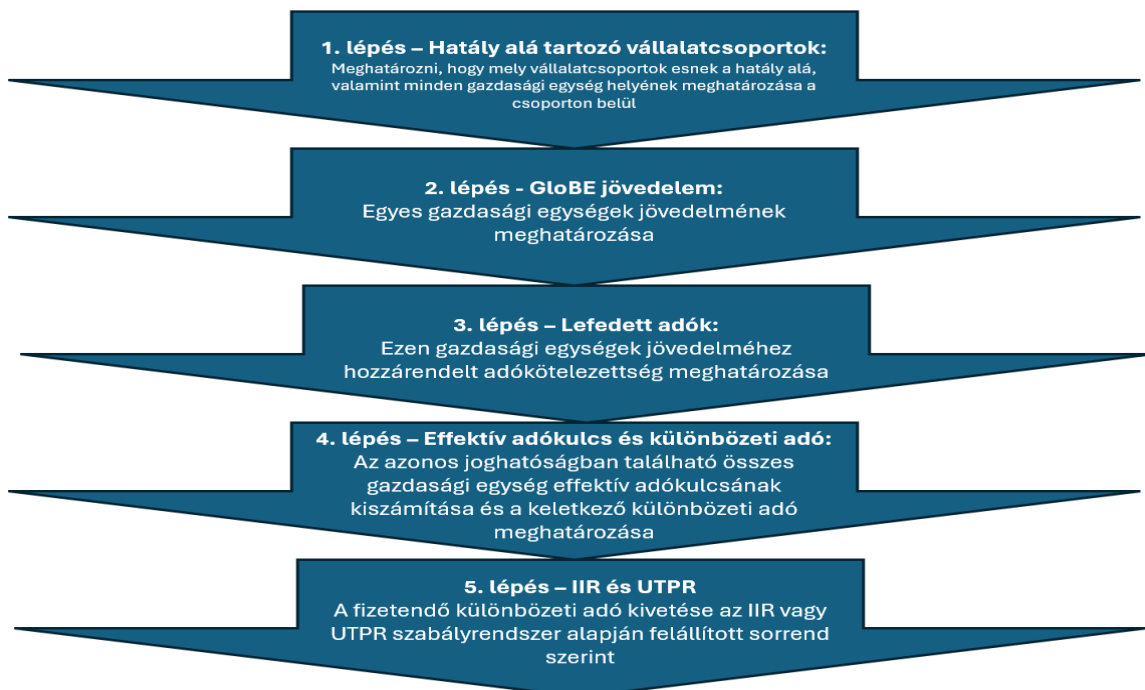
#### *5. lépés:*

A jövedelem hozzászámítási szabály alapján különbözeti adó megfizetésére kötelezett anyavállalat meghatározása következik. Végso anyavállalatnak sorolható be a multinacionális vállalatcsoport azon tagja, aki a különbözeti adó megfizetésére kötelezett az összes alacsonyabb adókötelezettségű gazdasági egysége után, ha a végso anyavállalatnak nem szükséges alkalmaznia a jövedelem hozzászámítási szabályt, akkor a különbözeti adó a közbenső anyavállalatra száll át. A fizetendő különbözeti adó az anyavállalatok között az allokálható részesedésük alapján van szétosztva, de ha több anyavállalat is különbözeti adófizetési kötelezettsége lépne fel a jövedelem hozzászámítási szabály alapján, akkor annak az entitásnak, akinek a legmagasabb tulajdonosi százaléka van csökkentenie kell a különbözeti adófizetési

kötelezettségét azzal az összeggel, amit az alatta szereplő közbenső anyavállalat már megfizetett (oecd.org, n/a e). Majd ezután következik annak az összegnek a meghatározása (ha van), amelyet az aluladózott kifizetések szabály alapján kell meghatározni. Ha van olyan alacsony adókulccsal terhelt jövedelem, amely egy végső anyavállalathoz tartozik, de nem került megadóztatásra a jövedelem hozzászámítási szabály alapján, akkor ez a jövedelem egy úgy nevezett „back-up” (támasz) mechanizmus alá esik az aluladózott kifizetések szabálya alapján. Az aluladózott kifizetések szabálya alkalmazható olyan különbözeti adókra is, amelyek a végső anyavállalat joghatóságában lépnek fel alacsony adókötelezettségű gazdasági tevékenységek eredményével kapcsolatosan (oecd.org, n/a e). Az aluladózott kifizetések szabályrendszere alól mentesülnek azok a multinacionális vállalatok, amelyek külföldre való terjeszkedési folyamatai a kezdeti fázisban tartanak. A meghatározott aluladózott kifizetések szabályrendszere szerint meghatározott különbözeti adót a joghatóságok között két faktoros allokációs kulcs alapján osztják meg, az első faktor a tárgyi eszközök nettó könyv szerinti értékén alapul, a második a munkavállalók számán. Összefoglalva a 3. ábrán.

**3. ábra**

**A kiegészítő adókülönbözeti meghatározási mechanizmusának lépései**



Forrás: Saját szerkesztés az OECD tájékoztató füzet alapján, n/a

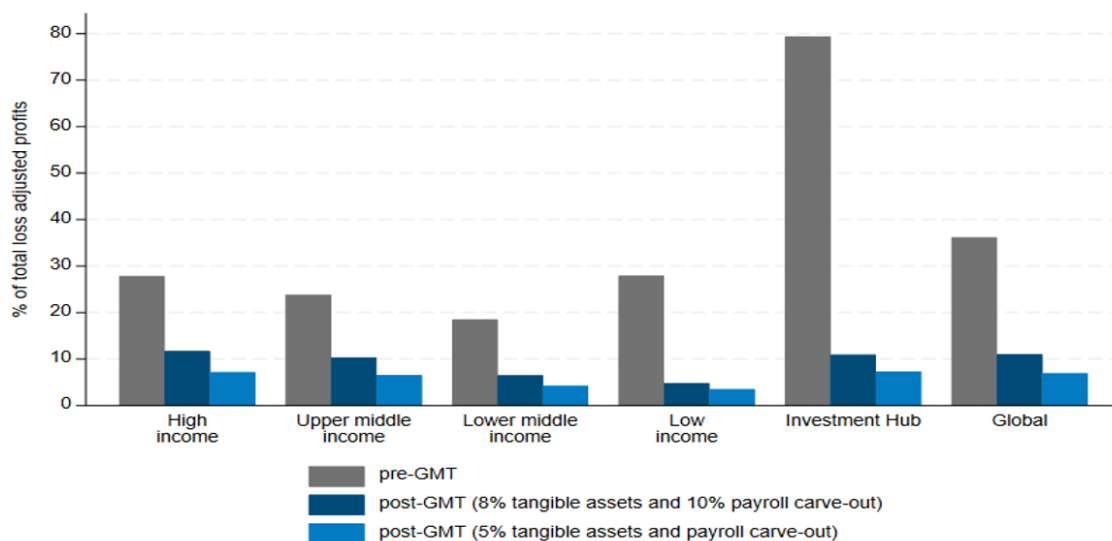
## II.e. A szabályozás várható hatása.

Habár teljesen nem lehet megszüntetni az alacsony adókulcs alá eső profitok keletkezését, még a globális minimumadó szabályrendszer bevezetését követően sem, ugyanis a szabályrendszer tartalmaz egy olyan szabályt, amelynek keretében a multinacionális vállalatok valós gazdasági eredményen alapuló adóalap kedvezményhez juthatnak, de összességében jelentős előrelépést fog jelenteni a csökkentésükben. Az OECD által végzett kutatás eredményeként megállapítható, hogy a globális minimumadó létrejöttével, aminek keretében bevezetésre kerül a kiegészítő adó kötelezettség, valamint szabályozza a vállalatok azon tevékenységeit, mely során a profitjukat mesterséges módon alacsonyabb adókulcsú országokba csoportosítják át, világszinten 80 százalékkal fog csökkenni azoknak a profitoknak az összege, melyek eddig alacsony adókulcs alá tartoztak. Ezek a változások leginkább a befektetésekkel foglalkozó központokat fogja érinteni, ugyanis várhatóan az adóalapjuk 30 százalékát fogják elveszteni, ami más joghatóságoknak bevétel formájában fog megjelenni (oecd.org, 2024).

Az átcsoportosított profitok összege, habár nem egyből, de a globális minimumadó bevezetését követően várhatóan felére fognak csökkenni, köszönhetően a jelentősen leredukálódott erre irányuló ösztönzőknek, aminek eredményeképpen a profitok abban a joghatóságokban fognak maradni, ahol a gazdasági szempontból lényeges műveletek folytak ezek létrejötte kapcsán és így elkerülhető a fejlődő országok kihasználása gazdasági szempontból (oecd.org, 2024).

### 4. ábra

**Az alacsony szinten adóztatott profit százalékos aránya a teljes profithoz képest, illetékességi csoportonként lebontva**



Forrás: oecd.org, 2024

Egy általános szabályrendszer bevezetését követően várhatóan csökkenni fognak az adózási mechanizmusból eredő különbségek, aminek eredményeképpen átlagosan 30 százalékkal fognak csökkenni az adózási rátából eredő különbségek világszerte. Így a hangsúly a különböző joghatóságok által nyújtott, nem adó alapú kedvezményekre fog áthelyeződni. Feltehetően ezek lesznek majd mérvadóak a vállalkozások szempontjából, amikor új befektetési lehetőségek után kutatnak és mindenek eredményeképpen javulhat a tőke elosztottsága globálisan. (oecd.org, 2024)

A vállalatok által alkalmazott profit átcsoportosítások csökkentése várhatóan a megemelkedett társasági adó bevételek egy harmadát fogják kitenni, míg a különbözeti adó bevezetésével a társasági adóból származó jövedelmek várhatóan 155 és 192 billió USD-al fognak növekedni globálisan évente vagyis 6,5 és 8,1 százalék között. (oecd.org, 2024)

Az elismert belföldi kiegészítő adó implementálásával a joghatóságok megnövekedett bevételre tesznek szert az eddig alacsony adókulcs alá rendelt profitok megadóztatásával. Ezen bevételek megoszlása pedig a joghatóságok egyedi szabályrendszere, valamint az érintett vállalatcsoportok által adott válaszreakció alapján fog történni. (oecd.org, 2024)

### III. MAGYARORSZÁG

#### III.a. Magyarország gazdaságpolitikája

„A gazdaságpolitika makrogazdasági fogalom. Magában foglalja az állam gazdasági nézeteit, prioritásait, a gazdaság irányításával és fejlesztésével kapcsolatos elgondolásait, értékrendjét és döntéseit. Az értékrendjével kapcsolódik a politikai nézetekhez és ahhoz is, hogy egy kormány mit gondol saját szerepéről egy gazdaságban.” (Prof. Dr. Csath Magdolna, 2016)

Egy stabil makrogazdaság elengedhetetlen minden ország számára, ahhoz hogy hosszú távon fenntartható módon legyen képes fejlődni. Stabilnak pedig akkor nevezhető egy gazdaság, ha a külső hatásokra való érzékenysége alacsony szinten van (ilyen behatás lehet például a valuta értékének ingadozása), melynek indikátorai többek között a reál-GDP növekedés, munkanélküliség vizsgálata, infláció mértéke. (Török, 2023)

A Covid-19 járvány, az ukrán-orosz háború kitörése, valamint az energiaválság több európai ország makrogazdasági egyensúlyának a megingását okozta, de ezen események negatív hatását (az EU-s tagállamok közül) a magyar gazdaság szenvedte el. Ennek oka az lehetett, hogy az ország függ az import energiahordozóktól valamint a külföldi tőke beáramlásától. (Török, 2023) Magyarország rendelkezik a régióban a legmagasabb külföldi tőkebefektetési-állománnyal, a GDP-arányos beruházási rátája 28,6 százalék volt 2022 végén (5. ábra). Ezt a kormány a társasági adó alacsony szinten tartásával, a munkáltatói bérek csökkentésével és a szabályozási keret vonzóvá tételével érte el. (Szabó, 2023)

#### 5. ábra

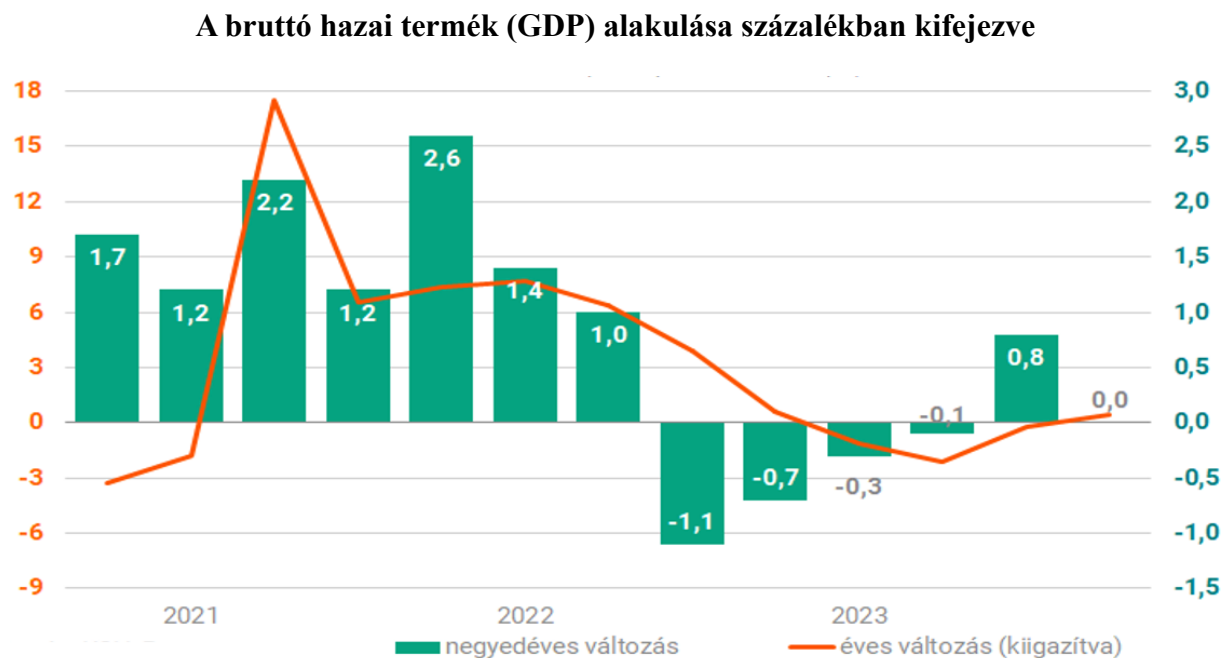
A beruházási ráta alakulása Magyarországon 1996-tól 2022-ig



Forrás: KSH, portfolio.hu, 2024

A magyar gazdaságban recesszió lépett fel 2022 második felében, aminek fő okozói a magán és állami beruházások csökkenése, az ipari termelékenységi mutatók gyengülése és bérek zuhanása. Az országnak csak 2023 harmadik negyedévében sikerült pozitív értéket elérnie (mindössze +0,8 százalékot; 6.ábra) a környezeti viszonyoknak köszönhető mezőgazdasági fellendüléssel. 2023 negyedik negyedéve nem hozta a várt teljesítményt, visszaesett a GDP alakulása 0,1 százalékra, amit feltehetően a lakossági fogyasztás visszaesése okozhatott. (Portfolio, 2024) Nagy Márton (Nemzetgazdasági Miniszter) szerint a gazdaság jelenlegi stagnálása csak átmeneti, ennek okozója pedig a reálkamat megemelkedése, valamint a külső piacok alul teljesítése. (hvg.hu, 2024)

6. ábra



Forrás: KSH, portfolio.hu, 2024

Annak ellenére, hogy Magyarország szakpolitikai intézkedései együttesen a gazdaság fellendülésével pozitív hatást gyakoroltak a munkanélküliségi ráta csökkenésére, a 2020-as pandémia következtében ez a tendencia megfordult és folyamatosan emelkedik, lassan ismét eléri az 5 százalék feletti értéket. (Európai Bizottság, 2023)

A nemzetközi ellátási rendszerek pandémia utáni nehézségei, valamint többek között az orosz-ukrán háború kitörésének hatására az országban EU-s szinten a legmagasabb volt az infláció, aminek értéke 25 százalék volt 2022 végén. (Palócz, 2023)

### **III.b. A GMA bevezetése előtt megszületett, még ma is érvényes adózási ösztönzők**

Magyarország jelenleg az alábbi adózási ösztönzőkkel igyekszik vonzóvá tenni az országot a befektetők számára:

#### *Jogdíjbevételekhez kapcsolódó adóalap kedvezmény*

A társasági, illetve osztalék adóról szóló törvények alapján jogdíjnak többek között az alábbiak minősülnek: a szabadalom, a használatminá-oltalom és az az eredmény, ami jogvédelemmel rendelkező szoftver hasznosításából, illetve felhasználási engedélyéből származik. Az ezekhez tartozó olyan eredmény, ami értékesítésből vagy nem pénzbeli vagyoni hozzájárulásként történő kivezetéséből származik. valamint a termékértékesítésből és szolgáltatásnyújtásból származó jövedelem értékének azon hányada, amely ezen eredményekhez kapcsolódik. (Kneitner, 2017).

Társasági adó törvénye a jogdíjból származó nyereség 50 százalékát engedi meg levonható kedvezményként felhasználni az adóalap csökkentése érdekében. Ugyanakkor ez az összeg nem haladhatja meg az adózás előtti nyereség 50 százalékát (1996. évi LXXXI. törvény).

A társasági adó törvénye mellett a helyi iparüzési adóról szóló törvény is biztosít egy olyan keretrendszert, ami ugyan azon jogdíjhoz tartozó kedvezmények levonását engedélyezi. Ez a helyi iparüzési adóalap értékének korrigálásán keresztül történik, ugyanis a törvény szerint az adó alapjának kiindulópontja a korrigált árbevétel, ami egyenlő a számviteli törvény szerinti árbevétel értékével, amelyet többek között a jogdíjból származó árbevételek ellenértékével csökkent. Mivel az Innovációs járulék alapja megegyezik a helyi iparüzési adó alapjának értékével, ezért ez a csökkentő tétel itt is érvényes lesz (Varga, 2021).

#### *Kutatás és fejlesztéshez kapcsolódó kedvezmények*

Magyarországon jelenleg több olyan kedvezmény is rendelkezésre áll azon vállalatok számára, akik hazai körben kutatás és fejlesztési projektet hajtottak végre. Ezek a kedvezmények vagy adókedvezmény formájában jelennek meg vagy adóalap csökkentő tételként számolhatóak el, akár többszörösen is. A helyi iparüzési adó, társasági adó, valamint az innovációs járulék törvények vonatkozásában adóalap kedvezmény vehető igénybe. Fontos kiemelni, hogy sok esetben a feltételek betartása mellett ezek a kedvezmények egyidejűleg is érvényesíthetőek. Az adóalap kedvezmények nyújtása az állam preferált adózási ösztönző módszere, ugyanis ezt központilag áll módjában szabályozni (adozona.hu, 2023a).

Ezeket a kedvezményeket csak bizonyos feltételek egyidejű teljesülése mellett lehet igénybe venni, amelyek többek között az alábbiak: olyan innovációs projekt szükséges, amely kutatás-fejlesztésnek lett minősítve; az adózónak saját tevékenységi körében kellett elvégeznie ezt a projektet és nyilván kell tartani projekt végrehajtása közben felmerülő költségeket. (glosz.hu, 2020). A projektre vonatkozó hivatalos minősítést a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalától szükséges igényelni (hu.andersen.com, n/a).

#### *Adót érintő kedvezmények*

Az adózás előtti eredmény összegének csökkentésére van lehetősége az adózónak az aktivált értékcsökkenés összegével, ami a kutatás-fejlesztési projekttel elvégzése folyamán lépett fel vagy a felmerülés évében a projekt költségeivel. Társasági, illetve helyi iparüzési adó alapját a kutatás-fejlesztési projekt korrigált költségeivel van lehetősége az adó alanyának csökkenteni. Mivel az innovációs és a helyi iparüzési adó alapja megegyezik, ezért a helyi iparüzési adó alapjának csökkentésével az innovációs járulék összege is csökken (glosz.hu, 2020).

A társasági adó esetében azért beszélünk többszörösen elszámolható kedvezményről, mert először is lehetősége van az adózónak elszámolnia a projekt időarányos értékcsökkenését vagy a teljes költségét abban az évben, amikor ez felmerült és ezzel közvetlenül van lehetősége csökkenteni az eredményt, aminek köszönhetően kisebb lesz az adózás előtti eredmény, ami az adó számításának alapját képezi. Majd azzal a korrigált költséggel, ami fellépett a projekt kapcsán az adózás előtti eredmény további csökkentésére van lehetősége, aminek eredményeképp az adószámítás alapja tovább csökkenthető (glosz.hu, 2020).

Mielőtt a társasági adó, innovációs járulék adó és a helyi iparüzési adó szempontjából adóalap kedvezmény vehető igénybe a kutatási és fejlesztési tevékenységekhez közvetlenül kapcsolódó költségeket el kell különíteni, hogy az ezekkel csökkentett adóalapokra kiszámolható lehessen a fizetendő adó. Ilyen közvetlen költségek lehetnek például az anyagköltségek; azoknak az eszközöknek az értékcsökkenése, amelyek a tevékenység végrehajtása közben lettek felhasználva, valamint a fejlesztők és kutatók bérköltségei. A társasági adótörvény 9 százaléka, a helyi iparüzési adótörvény 2 százaléka, az innovációs járulék adó törvénye pedig 0,3 százaléka adóelőnyt engedélyez érvényesíteni (adozona.hu, 2023a).

Azokat a tevékenységeket tekinthetők az adózó szempontjából saját tevékenységi körben teljesülteknek, amelyeket az adózó saját eszközeivel és alkalmazottaival hajtott végre a saját kockázatára és eredménye érdekében. Továbbá azon tevékenységek is ide sorolhatóak, amelyeket az adózó megrendelésre teljesített, szintúgy saját eszközök és alkalmazottak



felhasználásával vagy azok a tevékenységek, amelyek közös kutatásfejlesztési megállapodás alapján lettek elvégezve (Pölöskei, 2021).

### *Fejlesztési adókedvezmény*

A fejlesztési adókedvezmény meglehetősen fontos, ugyanis igénybevételével növelhető a makrogazdasági beruházási ráta, mivel a nullszaldós beruházások megtérülése is lehet pozitív. Az adóalap csökkentő kedvezmények mellett lehetősége van az adózónak továbbá magának a társasági adótörvény alapján kiszámított fizetendő adó összegének is a csökkentésére a fejlesztési adókedvezmény igénybevételével maximálisan a fizetendő adó 80 százalékáig. Ez a kedvezmény ugyanis engedélyezi bizonyos beruházások értékének egy részének az elszámolását és ezzel a társasági adóteher csökkentését akár 13 éven keresztül. A kedvezmény igénybevétele csak a legnagyobb beruházásokat tekintve van engedélyhez kötve, más esetekben az adózónak mindössze a beruházási szándék bejelentésére van szüksége a Pénzügyminisztérium felé a jogszabályban meghatározott módon és így a kedvezmény igénybevétele az önadózás útján érvényesíthető. Fontos megjegyezni, hogy az adózónak csak akkor van lehetősége ezt a kedvezményt igénybe venni, ha a beruházás felőli szándékát a beruházás megkezdése előtt bejelentette a Pénzügyminisztérium felé (adozona.hu, 2023b; hold.hu, n/a).

A fejlesztési adókedvezményt azoknak a kisvállalkozások van módjukban igénybe venni, akik olyan beruházást terveznek végrehajtani, amelynek értéke meghaladja az 50 millió forintot, ugyan ez a minimumösszeg középvállalkozások esetén 100 millió forint. A nagyvállalkozásoknak is lehetősége van ezzel a kedvezménnyel élni, abban az esetben, ha új tevékenységbe tervez belekezdeni vagy Közép-Magyarország régiójában szeretné fejleszteni egy már meglévő tevékenységét. A nagyvállalkozásoknak juttatott támogatás mértéke régióként eltérő. Budapest kivételével (mivel a Budapesten létrejött beruházás után nincs lehetősége az adózónak igényelni a fejlesztési adókedvezményt) Pest vármegye területén minden településen, Észak-Alföldre, Dél-Alföldre, Észak-Magyarországra és a Dunántúlra 50 százalékos, Nyugat-Dunántúlra és Közép-Dunántúlra 30 százalékos (adozona.hu, 2023b).

Annak a vállalatnak, amelyik igénybe vette a kedvezményt 13 év áll rendelkezésére ezt adóévenként érvényesíteni, ennek az időszaknak a kezdete és vége rugalmas, viszont a kedvezmény iránti kérelem benyújtását követően legkésőbb annak 16. adóévéig van lehetősége a kedvezményt az adózónak felhasználni. A vállalatnak lehetősége van a kedvezményt érvényesíteni a beruházás évében és az azt követő 12 évben vagy a beruházás üzembe helyezését követő bármelyik évben megkezdheti (hold.hu, n/a).

### *Direkt támogatások*

Adóalap, illetve a konkrét számított adót érintő kedvezmények mellett az adózóknak lehetőségük van ún. Egyedi Kormánydöntésen (továbbiakban “EKD”) alapuló direkt támogatások igénylésére is. Ez a támogatási forma az európai uniós források hiányában a Magyar Kormány által EKD-n alapján jutott vissza nem térítendő készpénztámogatás a vállalkozások számára beruházásaik megvalósítása érdekében. Ennek a támogatásnak a mértéke egy értékelési rendszeren keresztül kerül megállapításra, amely több tényezőt is figyelembe vesz, mint például a beruházás által érintett ágazat; a beruházás által érintett régió fejlettségi szintje és az EU által meghatározott maximálisan nyújtható támogatás mértéke (fnti.hu, 2021).

Ezt a támogatási formát többek között az alábbi beruházások megvalósítása érdekében lehetséges igénybe venni:

**Induló beruházás:** Olyan beruházás, ami az immateriális javak vagy tárgyi eszközök beszerzésére irányul és ezzel a célja egy már meglévő létesítmény kapacitásának a bővítése vagy egy új létesítmény létrehozása vagy a már meglévő létesítmény termékkínálatának bővítése egy eddig nem gyártott termékkel. (fnti.hu, 2021)

**Új gazdasági tevékenység végzésére irányuló beruházás:** Olyan beruházás, amelynek célja azon immateriális javak vagy tárgyi eszközök beszerzése, amellyel egy új létesítmény létrehozása vagy a már meglévő létesítmény tevékenységi körének kibővítése történik, olyan új tevékenységgel, amely nem minősül hasonló vagy azonos tevékenységnek (fnti.hu, 2021).

**Munkahelyteremtő induló beruházás:** a pályázat tárgyát az új munkahelyek bérköltégei alkotják, így ez a támogatási igény bértámogatásra vonatkozik (fnti.hu, 2021).

Az a szabályrendszer, ami a támogatás igénybevételére vonatkozik régióként és megyéenként eltérő. A beruházási küszöb, ami után a támogatás igényelhető az alábbiak alapján oszlik meg:

- 10 millió euró a legfejlettebb megyeszékhelyeken, jelenleg 11 megyeszékhely sorolható ebbe a kategóriába, melyek: Zalaegerszeg, Eger, Debrecen, Szeged, Veszprém, Kecskemét, Szombathely, Székesfehérvár és Tatabánya. (Pellion, 2023)
- 5 millió euró az alábbi megyeszékhelyeken, illetve a járásközpontok közigazgatási területén: Szolnok, Békéscsaba, Kaposvár, Miskolc, Pécs, Nyíregyháza és Salgótarján. (Pellion, 2023)
- 3 millió euró minden további településen. (Pellion, 2023)

Magyarországon megjelent az EKD-n alapuló támogatások mellett az ún. Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (továbbiakban “GINOP”) pályázatok elnyerésének lehetősége. Ezek a pályázatok a magyar kis- és középvállalkozásoknak nyújtottak forrásszerzési lehetőséget 2014 és 2020 között, melyeknek elnyerésére egy egyszerűsített eljárási keretben volt lehetőségük Budapest és Pest megye kivételével országszerte, a rendelkezésre álló keret erejéig (palyazatok.org, n/a). A program lezajlása után megjelent a jelenleg is érvényes formája, amely a 2021 és 2027 közötti időszak lefedéséért felelős. Az operatív program a GINOP nyomdokaiban halad és a működése alatt gyűjtött tapasztalatokon alapszik. Ez a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz (továbbiakban “GINOP Plusz”), amely a jelenlegi uniós költségvetési időszakának a legnagyobb operatív programjának számít. A program célja a hazai vállalkozások versenyképességének javítása, a teljes foglalkoztatás elérése, a gazdaság növelése, ezek megvalósulásának eredményeképp növekszik a gazdaság ellenállóképessége, kiaknázásra kerülnek a növekedési potenciálok, növekszik az ország versenyképessége és támogatja a vállalkozói ökoszisztémát. Ezen célkitűzések elérésére érdekében a program öt prioritást tart szem előtt, amelyek a szakképzés lehetőségének biztosítása; vállalkozásfejlesztés; olyan munkaerőpiac biztosítása, ami hosszú távon fenntartható; az ifjúsági garancia és felsőoktatás fejlesztése és a kutatásfejlesztési, valamint innovációs programok támogatása. Az ezekre szánt keretösszeg pedig összesen 2300 milliárd forint a hazai társfinanszírozással együtt (palyazat.gov.hu, n/a).

A magyar GDP 3,3 százalékát tette ki az EU-s forrásból származó támogatások a 2010 és 2020 közötti időszakban, ezek jelentősen megnövelték a hazai gazdaság fejlődését, ugyanis ebben az időszakban a nominális, folyó áron számított GDP 5,7 százalékkal növekedett évente, így az uniós támogatások a gazdasági növekedés 58 százalékának felelnek meg. Magyarországon jelentős igény mutatkozik az uniós támogatások iránt, ugyanis a 2010 és 2020-as időszakban 13 160 milliárd forintnyi támogatás iránti kérelem lett jóváhagyva. Úgyszint ebben az időszakban, a vállalkozások nyerték el ezen a támogatások egészének az 53,3 százalékát. az állam 29 százalékhoz jutott és a lakosság a támogatások 20 százalékában részesült. A KSH adatai alapján a vállalatoknak adott támogatásokat összevetve a vállalati mutatókkal kiderül, hogy a 2010 és 2019 közötti időszakban kijutatott közvetlen támogatások a teljes vállalati árbevételek 1,1 százalékát tették ki. De ugyanebből az összevetésből kiderül továbbá az is, hogy a vállalatok által fizetett társasági adó mértékének a kétszeresét kapták meg direkt támogatások formájában (Bucsky, 2021).

### **III.c. Magyarország állásfoglalása az EU direktíva megszületésével kapcsolatban**

Miután Magyarország és további uniós országok aláírták az OECD által publikált tervet 2021 októberében, ami két pilléren keresztül reformálná meg a nemzetközi adózás rendszerét az OECD 2021 decemberében publikálta az erre vonatkozó modell egyezményét a globális minimumadó bevezetéséről, majd pár napra rá megjelent az EU Direktíva tervezet is (hu.andersen.com, 2022). Az olyan alacsony adókulccsal rendelkező joghatóságok, mint például Magyarország és Írország eleinte kritikusak voltak az új szabályrendszer bevezetésével kapcsolatban, ugyanis tartottak attól, hogy egy egységes nominális adókulcs bevezetésével elvesztenék a vonzerőjüket, ami a külföldi befektetőket számának csökkenésével járna. Továbbá problémát véltek abban is felfedezni, hogy a szabályozás bevezetésével korlátozódna az adott ország adópolitikája ugyanis kényszerítve lennének a társasági adókulcsuk megemelésére. Ezen aggályaik beigazolódni látszódnak ugyanis a globális minimumadó bevezetésével csökkenne a különbség az alacsony és magas adókulcsú országok között és ennek eredményeként az országok elvesztenék a külföldi tőkére irányuló vonzerejüket, mivel a nagyvállalatoknak már nem érné meg áthelyezni a nyereségüket más, eddig alacsonyabb adókulccsal terhelt joghatóságokba. Így tehát általánosságban elmondható, hogy a magas adókulcsú országok adóbevételei megnövekednének, míg az alacsony adókulccsal rendelkező országok adóbevételei csökkennek (Wágner, 2024). Így tehát nem jelentett meglepetést, amikor 2022 júniusában Magyarország bejelentette, hogy nem támogatja a globális minimumadó bevezetését az EU pénzügyminiszteri találkozásánál, arra az indokra hivatkozva, hogy e adó nem bevezetésével Magyarország versenyképessége romlana az nominális adó megemelésével és ezzel számos munkahely szűnne meg létezni az országban. (hu.andersen.com, 2022).

Ezeknek a veszélyeknek a meglététől függetlenül a magyar kormányra nagy nyomás nehezedett az EU irányelv elfogadásának támogatása felől, ugyanis fennállt annak a veszélye, hogy az ország jelentős adóbevétel kiesésnek lenne kitéve azáltal, hogy a keletkező kiegészítő adót más joghatóságok gyűjtötték volna be, valamint fennállt a magyar-amerikai kettős adóztatás elkerülését szolgáló egyezmény megszűnése, ugyanis ennek a 2024. januári lejártával Amerikának nem állt szándékában azt meghosszabbítani, ha a magyar kormány nem változtat az álláspontján a globális minimumadó irányelv elfogadásával kapcsolatban. Ez a nagyvállalkozásokra nézve azt jelentette volna, hogy a jelenlegi 5 százalékos forrásadó kulcsa megemelkedne 30 százalékra. A magyar gazdaságra rövid és hosszú távon is negatív hatással lenne, rövid távon a direkt adókból származó bevételek 70 és 80 billió forint közötti összeggel csökkennének a befektetési struktúra változásából eredően, hosszú távon pedig jelentősen

csökkenne az ország tőkevonzó és munkaerő megtartó képessége. Ezeknek a negatív kimeneteknek az elkerülése érdekében Magyarország új stratégiát vezetett be, amellyel igyekezett az új szabályrendszer bevezetését követően is megtartani a versenyelőnyét a tagállamokkal szemben. Ez az új stratégia arra irányult, hogy az itthon fizetendő adónemek, mint például a helyi iparüzési adó, minél magasabb mértékben lehessen beszámítható a vállalat effektív adókulcsának számításakor és ezzel a társasági adó tényleges megemelkedése elkerülhető legyen. A tárgyalások során Magyarország sikerrel járt és elérte céljait, ugyanis a helyi iparüzési adó beszámítható lett a globális minimumadó effektív adókulcsa számításakor. Ezen felül sikerült még elérnie a valós gazdasági tevékenységek mentességét; a globális minimumadó szabályozás bevezetését egyidejűleg a tagállamokban, amivel elkerülhető, hogy Magyarország versenyhátrányba kerüljön; a 9 százalékos társasági adókulcs módosulásának elkerülése azon keresztül, hogy a szabályozás által érintett vállalatoktól a kiegészítő adó mértékét a differenciált helyi adók formájában szedné be (Wágner, 2024).

Magyarország kormánya azután emelte fel a vétóját, hogy írásos megerősítést kapott afelől az Európai Unió Tanácsának Általános Titkárságától, hogy a helyi iparüzési adó jellemzői megfelelnek a direktívában foglalt feltételeknek és így beleszámítható legyen az effektív adókulcs számításában. Ez jelentős előrelépést jelentett, ugyanis a helyi iparüzési adók beszámíthatóságának kérdése sem az OECD modellszabályokban, sem az EU irányelvben nem voltak letisztázva. Ez Magyarországra tekintve mérvadó, ugyanis a helyi iparüzési adó beszámíthatósága az effektív adókulcsba azt jelenti, hogy a Magyarországon működő nagyvállalatoknak nagy valószínűséggel nem keletkezik majd kiegészítő adókötelezettsége a globális minimumadó szabályrendszerének bevezetését követően. (hu.andersen.com, 2022)

Magyarország példáján keresztül könnyedén bemutatatható, hogy a globális minimumadó bevezetése nem feltétlenül jelenti a társasági adóteher megemelkedését, abban az esetben, ha például a helyi adók beépítésre kerülnek az effektív adókulcs számításába. Így célszerű a kompromisszumok hozatala és a merev hozzáállás elkerülése, amivel egyben megszűnik az elszigetelődés veszélye nemzetközi szinten és egyben a joghatóságról a negatív reputáció - mint például az adóparadicsomként való felcímkézés – kialakulása (Wágner, 2024).

Több indoka is volt annak, hogy az eredetileg 2022. december 31-re tervezett új szabályrendszer bevezetése elcsúszott, ennek az oka többek között Magyarország vétója, az Egyesült Államok szenátusának a globális minimumadóra vonatkozó jóváhagyásának hiánya, valamint az orosz-ukrán háború megléte. Azonban ezeken az akadályokon sikerült túllendülnie az országoknak és mivel egy olyan tervezetet sikerült létrehozni, ami Magyarországnak is

megfelelt, ezért a tagállamok vállalták, hogy legkésőbb 2022. december 31-éig beépítik a jogrendszerükbe a globális minimumadó kapcsán felmerülő változásokat és így a szabályrendszer 2024. január 1-jétől lép majd érvénybe (hu.andersen.com, 2022).

## IV. KUTATÁS

### IV.a. Adókedvezmények a globális minimumadó bevezetését követően

Az adóreform célja a nemzetközi adóverseny keretek között tartása és ezt úgy kívánja elérni, hogy az adókedvezmények közül csak egy szűk réteg kerül elismerésre (Miavec, 2023). Mivel Magyarország a globális minimumadó bevezetését követően is vonzó szeretne maradni a befektetők számára, ezért a korábban már bevezetett adózási ösztönzőket megtartja azon vállalatok számára, amelyek nem tartoznak a globális minimumadó hatálya alá, valamint új kedvezményeket és támogatási formákat is vezet be a globális minimumadóval érintett vállalatok számára.

Magyarország versenyképességének megtartásának egyik fő eleme a társasági adókulcs alacsony szinten tartása különböző kedvezmények érvényesítésén keresztül. Ez az új szabályrendszer bevezetésével változtatásokra szorul, ugyanis azzal, hogy a társasági adó alapja vagy a fizetendő adó mértéke csökken, azzal egyidejűleg romlik az effektív adókulcs mértéke is és ennek eredményeképpen magasabb különbözeti adóteher keletkezik az adózó számára. Így az eddig érvényes kedvezmények (mint például a kutatásfejlesztési, látványcsapatsport támogatásáért kapott, valamint az energiahatékonysági) rendszerének újragondolása szükséges az állam részéről, hogy ezek továbbra is tényleges kedvezmények maradjanak és igénybevételükkel ne romoljon az effektív adókulcs. Ezen probléma elkerülésének lehetséges megoldásai között lehetnek az állam részéről például az adófelajánlások körének bővítése, vagy esetlegesen a szociális hozzájárulási adó kedvezmények bővítése a társasági adókedvezmények nyújtása helyett. A hazai vállalkozásoknak ezen információk birtokában érdemes volt 2023-ban befejezni a fejlesztéseiket az új szabályozás bevezetését megelőzően, ugyanis ezzel lehetőségük adódott megképezni azokat a halasztott adó eszközöket, amelyek adókedvezményekhez kapcsolatosak és ezeket az átmeneti szabályok értelmezése szerint lehetőségük van felhasználni a bevezetést követően 10 éven belül anélkül, hogy ezek a globális minimumadó effektív kulcsának számítására negatív hatással lennének (Gyöngyösi, 2023).

A globális minimumadó irányelvének törvénybe foglalása mellett szükséges volt egyes hazai adó- és számviteli jogszabályok módosítására is. Ahhoz, hogy elkerülhető legyen azoknak a belföldi csoportoknak a versenyhátrányba kerülése, akik a magyar számviteli törvény szabályai szerint állapítják meg a kiegészítő adókötelezettségüket a kormány bevezette a halasztott adó koncepcióját a számviteli szabályokba. Emellett az adózók számára biztosítva van egy egyszeri lehetőség a bejelentett részesedésükkel kapcsolatban arra, hogy a részesedés piaci ára alapján meghatározott nyereségüket leadózzák, aminek fejében ugyan ezen a részesedés kapcsán

felmerülő nyereségek adómentesek lesznek a jövőben (Siklósné Antal - dr. Tormáné dr. Boris, 2024)

Magyarország esetében megjelent egy új olyan adózási ösztönző, ami mellett, hogy kompatibilis az új szabályozással nem lesz negatív kihatása az effektív adó számítására. A francia példa szerint lett megalkotva, miszerint a kutatás-fejlesztési adókedvezmény átformálása történik meg egy elismert visszatérítendő kedvezménnyé (közvetlen állami támogatás), amely szintúgy a kutatás-fejlesztési adóösztönzők körébe tartozik. Ez úgy valósítható meg, hogy a kapott kedvezmény kapcsán az adózónak keletkezik egy visszatérítéssel kapcsolatos követelése az állammal szemben arra az összegre tekintve, amit nem használt fel az adókedvezményből (Streitmann, 2023).

Érdeemes ezek után tisztázni, hogy mit is jelent az elismert visszatérítendő adókedvezmény és ennek miért nincs negatív hatása az effektív adókulcsra. A szabályozás szerint az ilyen típusú kedvezményt bevételként kell kezelni és ezzel a lefedett adók összegét szükséges növelni, aminek hatására a számított effektív adókulcs mértéke növekszik amivel összefüggésben csökken a kiegészítő adófizetési kötelezettség (Miavecz, 2023).

Az új adózási jogszabály bevezetését követően az alábbi, eddig érvényes adózási kedvezmények fognak megszűnni összeférhetlenség miatt: adómentességi megállapodások, nulla százalékos társasági adó megléte, valamint az adómentes területek. De az adózóknak továbbra is lehetőségükben áll számos kedvezménnyel élni, amelyek többek között a közvetlen állami támogatások, csökkentett társasági adókulcs alapú kedvezmények, veszteségelhatárolás, 15% feletti kedvező adókulcs, gyorsított értékcsökkenési leírás és az elismert visszatérítendő adókedvezmények köre (Miavecz, 2023).



#### **IV.b. A társasági adótörvényben megjelenő új típusú kutatási és fejlesztési adókedvezmény**

A globális minimumadó jogszabályba foglalását követően a kormánynak az eddig nyújtott azon társasági adóalap-kedvezményt, amit a saját tevékenységi körben végzett kutatás, kísérleti fejlesztés, illetve az alkalmazott kutatás közvetlen költségei után nyújtott változtatásokat kellett végrehajtania, hogy összeférhető legyen a globális minimumadó szabályrendszerével. Ezért 2023. december 31-étől egy új Kutatás és Fejlesztési adókedvezmény került törvénybe foglalásra, amellyel az adózók a közvetlenül számított társasági adóterhet képesek csökkenteni egészen nulláig anélkül, hogy ez negatív kihatással lenne az effektív adókulcsra a különbözeti adóteher számításakor. Ez úgy lehetséges, hogy a globális minimumadó szabályrendszere az ilyen fajta adókedvezményeket az elismert visszatérítendő adókedvezmények köze sorolja. Az adókedvezmény alapját az alábbi számviteli értelemben vett közvetlen költségek alkotják: alkalmazott ipari kutatás, alapkutatás és a kísérleti fejlesztés körén belül azok a személyi jellegű ráfordítások, amik a kutató-fejlesztő kapcsán közvetlenül a kutatás-fejlesztési tevékenység kapcsolódóan merültek fel; azok az üzemeltetési és működési költségek, illetve ráfordítások, amik a projekt megvalósítása kapcsán létrejöttek; a kutatás-fejlesztési tevékenység közben felhasznált szabadalom ráfordítása és költsége és az innovációs törvényben meghatározott, azoknak a tárgyi eszközöknek a számviteli értékcsökkenése a projekt idejére elszámolva, amelyeket a kutató-fejlesztő használt fel a projekt lefolyása alatt. Ezekon költségeken felül a törvény engedélyezi az elszámolásnál azon költségek meghatározott százalékának a figyelembe vételét, amelyek a független- és kapcsolt felektől igénybe vett kutatási és fejlesztési szolgáltatás kapcsán merültek fel mint szolgáltatási díjak. Ez azonban feltételhez van kötve, ugyanis a szolgáltatás nyújtójának nyilatkoznia kell a társasági adóbevallása benyújtásáig, hogy nem vett igénybe állami támogatást vagy kutatási- és fejlesztési adókedvezményt a nyújtott szolgáltatásához kapcsolódóan, valamint a szolgáltató és a megrendelő egyetemlegesen felelnek a nyilatkozatban szereplő információkért. A költségek csak azon köre tartozik az elszámolható költségek közé, amelyek az adózó bevételszerző tevékenységeihez szorosan kapcsolódnak. Az elszámolható költségek számításba vétele kapcsolt vállalkozások között szokásos piaci áron történik és ha az adózó a kutatási- és fejlesztési tevékenységei finanszírozását állami támogatások igénybevitelével fedezte, akkor a kapott támogatás mértéke nem számítható bele a kedvezmény alapjába a számítás során (pkf.hu, 2024).

Mindemellett megmarad az adózóknak opcionálisan a kutatásfejlesztési kedvezmény, mint adóalap-csökkentő tétel, de a törvény értelmében ez nem igénybevehető az új fajta kutatásfejlesztési adókedvezménnyel egyidejűleg. A kedvezmény, mint adóalap-csökkentő

tételként való elszámolására úgyszint jellemző, hogy csak olyan projektek kapcsán vehető igénybe, ami alapkutatásnak, kísérleti fejlesztésnek vagy alkalmazott ipari kutatásnak minősülnek, továbbá itt az elszámolható költségek közül megjelenik az alapkutatás, kísérleti fejlesztés és az alkalmazott kutatás összes közvetlen költsége a felmerülés adóévében vagy abban az esetben, ha az adózó a költségeket úgy mutatja ki, mint kísérleti fejlesztés aktivált értéke, akkor az értékcsökkenés összegéig van lehetősége elszámolható költségként leírni ezeket az értékcsökkenés elszámolásának adóévében. A kedvezmény mértéke adóalap kedvezmény igénybevétele esetén akár 11,3 százaléka is lehet a közvetlen kutatásfejlesztési költségeknek, ugyanis a kedvezmény érvényesíthető a társasági, helyi iparüzési és az innovációs járulék szempontjából is. A kedvezmény érvényesíthetőségének időtartama nincs jogszabályi szinten definiálva. A kutatásfejlesztési projekt időtartama alatt érvényesíthető azokra az adóévekre, amik érintettek olyan költségekkel, amik úgyszint a kutatásfejlesztési projekthez kapcsolódnak. A kedvezményt az adózónak önellenőrzés során van lehetősége igénybe venni, akár visszamenőlegesen is (hu.andersen.com, 2024)

Az adókedvezmény mértékét azoknak az elismert költségeknek a 10 százaléka alkotja, amelyek a kedvezmény alapjául is szolgálnak. Kivételt képeznek a társasági adótörvényben azok a kutatási- és fejlesztési tevékenységek, amelyeket az adózó kutatási intézménnyel közösen hajtott végre, ugyanis ebben az esetben 500 millió forint a nyújtható adókedvezmény maximális értéke. A törvényben szerepelnek még további felső limitek, amelyek projektenként és adózókként eltérnek, ezek az alábbiak: 25 milliónak megfelelő forint kísérleti fejlesztés esetén, 55 millió eurónak megfelelő forint alapkutatás esetén és 35 millió eurónak megfelelő forint alkalmazott ipari kutatás esetén. Ha az adózó választása szerint igénybe venné valamelyik felsorolt adókedvezményt, akkor azt az éves adóbevallásában van lehetősége bejelenteni az adóhatóság részére. Fontos kiemelni, hogy 5 egymást követő adóévet érint az adókedvezmény kiválasztása. Elsősorban a 2024-es adóévben keletkezett elszámolható költség alapján van lehetősége az adózónak igénybe venni az adókedvezményt. Legfeljebb a számított adó összegéig van lehetősége ezt elszámolni az adózónak és abban a sorrendben érvényesíthetők arra az adóévre, illetve azt az követő 3 adóévre amikor ezek az elszámolható költségek keletkeztek. Abban az esetben, ha az adózó nem használta fel az adókedvezmény teljes összegét, akkor adóvisszatérítésre jogosult. Ezt abban a társasági adóbevallásában szükséges jeleznie az adóhatóság felé, amit az elszámolható költség keletkezésének adóévet követő harmadik adóévben nyújt be. Ezen adókedvezmény nem minden adózó számára igényelhető, a kizárt adózók körét a társasági adótörvény pontosan meghatározza, de ilyen kizárt entitások

közé tartoznak többek között a Szabályozott Ingatlanbefektetési Társaságok és a Munkavállalói Résztulajdonosi Programban résztvevő szervezetek. Az adózó a kedvezmény igénybevételével adatszolgáltatási kötelességgel rendelkezik az adóhatóság felé, amelyet a társasági adóbevallásában szükséges megtennie. Abban az esetben, ha az adózó élni kíván a kedvezménnyel, akkor ugyan abban az adóévben már nincs lehetősége a kutatásfejlesztési adókedvezményhez tartozó helyi iparüzési adóalap csökkentő tétel alkalmazásához, illetve nem lesz lehetősége igénybe venni a kutatásfejlesztési tevékenysége után szociális hozzájárulási adóból adókedvezmény levonására vonatkozó adókedvezményt, így a globális minimumadó szabályrendszere szerint ez a kedvezmény minősíthető úgy, mint elismert visszatérítendő adókedvezmény és nincs negatív hatással az effektív adómérték kiszámítására. A kutatásfejlesztési kedvezmény elszámolása minden további adókedvezmény előtt kell megtörténjen (pkf.hu, 2024).

#### **IV.c. Új típusú állami támogatások**

Az eddigi igénybe vehető kedvezmények mellett a kormány további lehetőségekkel egészítené ki az adózók számára igénybe vehető támogatások körét a 210/2014. (VIII. 27.) Korm. rendelet a beruházás ösztönzési célú irányszabályzat felhasználásáról szóló törvényében, ezek a kedvezmények szintúgy egyedi kormánydöntés alapján lennének igénybevehetők. A módosítások fókuszpontjában a kutatásfejlesztési tevékenységek, a regionális szolgáltató központok (Shared Service Center „SSC”), valamint az energia beruházások állnak. A törvénnyel kapcsolatban az alábbi módosítások a dolgozat írásakor még csak tervezetként vannak jelen, ezek törvénybe lépésről a kormány várhatóan 2024 elején fog dönteni (pwc.com; 2023).

A kutatásfejlesztési adókedvezménnyel kapcsolatban a tervezet szerint a Budapesten területén kívül megvalósított kutatásfejlesztési projektek kapcsán a támogatás által elérhető támogatás mértéke 25 százalékról 40 százalékra emelkedne. A projekt keretein belül az alkalmazott kutatási projektrészek kapcsán függetlenül a megvalósítás helyszínétől a kapott kedvezmény elérheti az 50 százalékot, továbbá a projekt keretein belül előzetes dokumentációval szükséges meghatározni a kísérleti fejlesztés és az alkalmazott kutatás arányát. Újdonság, hogy az egyetemektől megrendelt kutatásfejlesztési szolgáltatás is megjelenik, mint elszámolható költség, ennek a mértéke maximum 50 százaléka lehet a teljes összegnek, a maximálisan támogatási összeg is megemelkedik 15 millió euróról 25 millió euróra. Továbbá az adózónak lehetősége van kiegészítő energetikai beruházás kapcsán is adókedvezményt igényelnie, aminek a támogatási intenzitása 45 százalékra emelkedik Budapest területén az eddigi 30 százalékhoz viszonyítva, amellett, hogy a támogatás által nyújtható maximális összeg 30 millió euróra emelkedik. Újdonság még, hogy a támogatás elérhető válik olyan beruházások kapcsán is, amelyek bérköltség alapú regionális szolgáltató központok létrehozására vagy ezek bővítésére irányul. Összhangban azokkal a változásokkal, amik az uniós jogszabályokat érintették, kiemelt szerepet élveznek azok az energiatermelési folyamatok, amelyek biogáz vagy hidrogén alapú működési elven zajlanak, valamint azok a beruházások, amelyeknek a célja ezen megtermelt energia tárolására irányul. Fontos kiemelni, hogy csak akkor lehetséges a kedvezmény igénylése az adózó számára az energia tárolását célzó beruházások kapcsán, ha a tárolóegységek feltöltése legalább 75 százalékban megújuló energiával történik. A tervezet értelmezése szerint továbbá növekedni fog annak a támogatásnak a mértéke, ami a munkavállalók képzésére irányul, ez 3 millió euróra emelkedik a korábbi 2 millió euróról. Igazodva az általános csoportmentességi rendelethez a nagyberuházások kapcsán emelkedik az

az érték, ami a bizottság értesítéséhez kapcsolódik, aminek eredményeként megnő azoknak a támogatásoknak az összege, amelyek bejelentés nélkül adhatóak. Az uniós szabályoknak megfelelően a továbbiakban már csak azokat a beruházásokat szükséges megvizsgálni, amelyek azonos vagy hasonló tevékenységi körökre irányulnak azokon a beruházásokon belül, amelyeknél egybeszámítás történt meg. A tervezet szerint a továbbiakban módosulna azoknak a minimálisan létrehozandó munkahelyeknek a száma, ami az újonnan induló vagy bővülő regionális szolgáltató központok kapcsán köteles a munkáltató létrehozni, ezeknek a száma pedig 25 főre csökkent a korábbi 50 főről és megszerezheti az induló beruházási minősítést a már meglévő regionális szolgáltató központok azon tevékenységei is, amelyek a szolgáltatásportfóliójuk bővítésére irányul. A globális minimumadó bevezetésével, valamint az amerikai-magyar adóegyezmény megszűnésével a rendelet várhatóan új jogcímekekkel fog bővülni. Az első a profit repatriálásával kapcsolatban fog támogatást nyújtani, olyan eszköz alapú beruházásokra vagy minimum 10 fővel rendelkező regionális szolgáltató központok létrehozására, amely projektek kezdetének időpontja 2024-ben van. Annak az osztaléknak a mértéke, amit a beruházó kapott, meghatározó tényezője lesz a támogatás keretein belül nyújtható összeg mennyiségének. Továbbá elérhető válik az adózók számára egy eredmény alapú támogatás is, amelynek célja a globális minimumadó bevezetése kapcsán felmerülő negatív hatások ellensúlyozása az érintett adózókra nézve. Ezt azon a működési mechanizmuson váltaná valóra, hogy a jogalkotó megengedne olyan támogatási konstrukciót is, amit az adózó a beruházás befejezését követően is igénybe tudna venni (pwc.com; 2023).

A társasági adó törvény mellett a helyi iparüzési adó törvényben is jöttek létre olyan módosítások, amik a globális minimumadó kapcsán keletkező különbözeti adóval terhelt adózókat igyekszik segíteni, aminek eredményeként növelhető a versenyképessége a hazai üzleti környezetnek. Ezek a módosítások a beruházásokkal a beruházás ösztönzési célú iránymutatás felhasználásáról szóló 210/2014. (VIII. 27.) Korm. rendeletet érintették, jogszabályba lépése pedig 2023. december 24-én történt meg. A változásnak a háttérében az úgynevezett általános csoportmentességi rendelet (651/2014/EU bizottsági rendelet) változtatása tette szükségessé. A rendelet értelmezése szerint módosul a bejelentési értékhatár 100 millió euróról 110 millióra, az érték a regionális támogatásra vonatkozóan értelmezendő. Ennek az összegnek a megemelkedése következtében emelkednek azok a maximális összegek is, amik nemzeti hatáskörben ítéltetők oda a pályázók részére. A nagyvállalkozásoknak odaítélhető maximális támogatási összeget a regionális támogatási térkép határozza meg, miszerint:

- 41,25 millió euró, ha maximum 50 százalékos a regionális támogatás mértékének az intenzitása. Alkalmazandó területek: Nógrád vármegye, Somogy vármegye, Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye, Pest tervezési-statisztikai régió, Jász-Nagykun-Szolnok vármegye, Tolna vármegye, Hajdú-Bihar vármegye, Bács-Kiskun vármegye, Csongrád-Csanád vármegye és Békés vármegye.
- 24,75 millió euró, ha maximum 30 százalékos a regionális támogatás mértékének az intenzitása. Alkalmazandó területek: Zala vármegye, Fejér vármegye, Győr-Moson-Sopron vármegye, Veszprém vármegye, Vas vármegye és Komárom-Esztergom vármegye.
- 49,5 millió euró, ha maximum 60 százalékos a regionális támogatás mértékének az intenzitása. Alkalmazandó területek: Heves vármegye, Baranya vármegye és Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye (hipa.hu, 2023).

#### **IV.d. A halasztott adó bevezetése**

Jelentős változásokat hozott a 2024. évi számviteli törvény módosulásai, amelyek közül a legnagyobb jelentéssel a magyar adózók számára a halasztott adó megjelenése a magyar számvitelben bír, aminek eredményeként kimutathatóvá vált a magyar beszámolóknak is. Erre a globális minimumadó bevezetése révén volt szükség. Habár a magyar számviteli törvény a halasztott adó új fogalomként jelent meg, ez nem ismeretlen nemzetközi szinten vagy olyan szakembereknek, akik más nemzetek számviteli keretelveivel foglalkoznak. Ennek az új adónemnek a célja az, hogy kimutassa a jövőbeli adópozíciókat és ezt úgy teszi, hogy megvizsgálja azt az átmeneti hatást, amit a beszámolóban kimutatott a kötelezettségek és eszközök számviteli értékeléséből erednek, melyek hatással vannak a nyereségadó alapjára. Ez az új adónem a magyar számvitelben a magyar adózók számára mindössze egy választási lehetőség, következésképpen tehát a bemutatása nem kötelező. Ennek alkalmazására az adózóknak már a 2023. adóévi bevallásukban is volt lehetőségük és a továbbiakban bármelyik adóévben is fennáll a lehetőségük élni vele, amíg a kormány erről másképp nem dönt. Az alkalmazásának a feltétele, hogy a vállalat számviteli politikájában rögzítenie szükséges a döntését a halasztott adó alkalmazásáról. A lehetőséggel azon vállalkozásoknak ajánlott élni, amelyeknek a valós kép bemutatásához elengedhetetlen a számviteli értékelések és ezek adóhatásai a jövőre nézve. Azoknak a leányvállalatoknak, amelyek egy multinacionális cégcsoport tagjai kimondottan érdemes élni a halasztott adó lehetőségével, ugyanis e adónemnek a használatával a hazai előírásoknak megfelelően elkészített beszámoló értékei és a konszolidációhoz szolgáltatott egyéb számviteli keretelvek (mint például IFRS) alapján készült beszámoló értékei közötti eltérés csökkenthető, ezért is gyakori a halasztott adó használata nemzetközi szinten. Fontos kiemelni, hogy a halasztott adó kötelezettség vagy követelés eltérő lehet ugyan azon cégnek a magyar számviteli és a IFRS-ek alapján elkészített beszámolójában, ugyanis eltérés van a magyar számviteli törvények és más IFRS számviteli értékelési elvek között (Szeles, 2024).

Halasztott adókövetelés vagy adókötelezettség az adott adóévi beszámolóban bemutatott források és eszközök vagy olyan egyedi jogosultságok, amelyek az adó alapjának csökkentésére jogosítják fel az adózót (ezek például lehetnek adókedvezmények vagy keletkezett elhatárolt veszteség) azon összevont hatása, amely a következő adóévek nyereségadó alapjára gyakorolnak. Ennek a kiszámolása a következő adóévek átlagos nyereségadókulcsával történik. Így összességében elmondható, hogy halasztott adó esetében arról a jövőbeli adóhatásról beszélünk, ami a források és az eszközök alkalmazandó vagy választott számviteli értékeléséből

származik. Halasztott adókötelezettsége az adózónak a következő években fizetendő adó esetében keletkezik, halasztott adókövetelése pedig a következő években visszatérülő adó esetében. A halasztott adókötelezettséget vagy adókövetelést szükséges újra kiszámolni minden fordulónapon, valamint kimutatni az Adófizetési kötelezettségeken belül a Halasztott adókülönbözet külön soron az eredménykimutatásban azt az összevont változást, ami az előző üzleti adóévben kimutatott halasztott adókötelezettséghez vagy adóköveteléshez képest történt. Csak azok nyereségadó alap módosító tételek figyelembevételére lehetséges, amelyeknek az adóalapra történő hatása átmeneti, tehát visszafordulnak a következő adóévekben. Azok a tételek, amelyek hatása egyszeri vagy végleges az adóalapra tekintve, mint például az olyan nem vállalkozás érdekében felmerülő költségek, mint amilyenek a bírságok a halasztott adó számításakor nem vehetőek figyelembe. Továbbá azoknak a tételeknek a figyelembe vétele sem lehetséges, mint amilyenek a számviteli értékelésben használatos választási lehetőségek (például az értékhelyesbítés), valamint amelyeknek sem a nyerségadó alapjára, sem a számvitel szerinti adózás előtti eredményre nincsenek hatással. Így tehát csak azok a halasztott adókövetelések vehetőek figyelembe, amelyek vagy átmeneti különbségek vagy várhatóan realizálódnak a rákövetkező üzleti évben a nyereségadó alapjában. Így elmondható, hogy csak azokra a tételekre vehető figyelembe a halasztott adókövetelés, amelyek a jövőben várhatóan megtérülők és jövőbeli pozitív értékű adóalapok csökkentésére elszámolható elhatárolt veszteségek, illetve adókedvezmények. A halasztott adó számítására több módszer is létezik, ilyen például az egyenkénti számbavétele, amelyeknek várhatóan a következő évek adóalapjaira hatással lesznek, ezek lehetnek kötelezettségek, céltartalékok, olyan elhatárolt veszteségek amelyek még nem lettek felhasználva, eszközök, illetve adókedvezmények. A halasztott adókötelezettség vagy adókövetelés értékét a kumulált különbségek azon értéke adja meg, amely a várható nyereségadókulccsal lett kiszámolva. Fontos kiemelni, hogy a felsorolt tételek általánosan nem csak egy adott évi nyereségadó alapjának számításában jelennek meg, mint módosító tételek. Ennek a szemléltetésére a legjobb módszer az adómérleg és a számviteli mérleg egymás mellé állítása a legjobb módszer, ugyanis itt a beszámoló minden tétele bemutatásra kerül egy számviteli és egy adómérleg oszlopban. Ezzel a módszerrel ugyanis minden forrás, illetve eszköz adótörvény szerinti nyilvántartási értéke és számviteli könyv szerinti értéke egymás mellé kerül, amikre aztán következik a halasztott adókötelezettség és adókövetelés kiszámolása, ami a halmazott adó és számviteli értékek közötti különbségre a várható nyereségadókulcs alkalmazásával történik meg (Szeles, 2024).



Fontos még kiemelni, hogy ugyan azon adóhatóságokkal szemben fennálló adókötelezettségeket és adóköveteléseket, így tehát a halasztott adókötelezettséget és adókövetelést a mérleg forrás vagy eszköz oldalán, nettó elszámolásban és összevont módon szükséges kimutatni egyéb adónemekhez hasonlóan. A halasztott adó megjelenésének eredményeként a magyar számvitelben bővül a számviteli törvény szerinti eredménykimutatásséma és mérlegséma. Egy külön soron kell feltüntetni a Befektetett eszközök között azokat a halasztott adóköveteléseket, amik összevontan keletkeztek. Míg azokat a halasztott adókötelezettségeket, amelyek összevontan keletkeztek egy új soron szükséges bemutatni a Hosszú lejáratú kötelezettségek között. 2023. december 31-én hatályba lépő számviteli törvények módosításával jelent meg a magyar számvitelben a halasztott adó fogalma, amelyet az adózóknak alkalmazni elsőként a 2023. évi beszámolókra van lehetősége. A halasztott adót alkalmazó társaságoknak úgy kell eljárniuk az első üzleti évükben, mintha ezt az adónemet mindig is alkalmazták volna. Ezt gyakorlatban azt jelenti, hogy az Eredménytartalékukkal szemben úgy kell felvenniük a nyitó halasztott adókötelezettséget és adóköveteléseket, mintha azok fennálltak volna már az előző év fordulónapján is (Szeles, 2024).

#### *Korlátlan idejű felhasználhatósága:*

A globális minimumadó törvény bevezetése kapcsán felmerült, mint kérdés az adózók részéről, hogy az elhatárolt veszteségük felhasználásával keletkező adóelőny meg fog-e szűnni. Elhatárolt vesztesége akkor keletkezik egy vállalatnak, ha egy adózási évben negatív értékű az adóalapja. Ezzel az összeggel lehetősége van döntése szerint csökkenteni az adózás előtti eredményét abban az esetben, ha a negatív adóalap a jogszabályoknak megfelelő módon keletkezett. Ennek a kedvezménynek az összege nem haladhatja meg az elhatárolt veszteségek nélkül számított adóalap 50 százalékát. Fontos még kiemelni, hogy a keletkezett elhatárolt veszteségeket azokat a keletkezés sorrendjének megfelelően szükséges felhasználni (rsm.hu, n/a). Számos számviteli standard mellett 2024-től már a magyar számviteli törvény is biztosít lehetőséget a halasztott adókövetelés kimutatására. A globális minimumadó szabályozás értelmében az az összeg, ami az elhatárolt veszteség felhasználásakor keletkezik (másnéven a halasztott adókövetelés) hozzá adható a tényleges adómérték számításakor a lefedett adók összegéhez és így nem keletkezik kiegészítő adókötelezettsége az adózónak, mivel a kedvezmény felhasználásával nem csökkenti a tényleges adókulcs mértékét. Abban az esetben, ha az adózó bizonyítani tudja, hogy a veszteségek ténylegesen olyan tételekből származnak

amelyeket a globális minimumadó szabálya elismer, akkor lehetősége van 9 százalék helyett 15 százalékkal elszámolni a halasztott adókövetelését (deloitte.com, n/a).

További könnyítés az adózók számára a kormány részéről az elhatárolt veszteségek felhasználásával kapcsolatos időbeli korlát módosítása, ugyanis a törvényjavaslat elfogadása előtt, azaz a 2015 január 1-től érvényben lévő jogszabály szerint az adózónak a veszteség keletkezési adóévéből számított 5 adóévben volt lehetősége a társasági adólapja csökkentése céljából felhasználni azt. A 2018. december 12-én elfogadott T/3620 számú törvényjavaslat az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény és egyéb törvények módosításáról módosítja többek között a társasági adó szerinti elhatárolt veszteségek felhasználásához kapcsolódó rendelkezéseket, miszerint a 2013. december 31-e előtt keletkezett veszteségeket az adózónak lehetősége van korlátlan ideig felhasználni. Ez jelentős adóelőnyt biztosít azon adózók számára, akik az átmeneti adótörvény vonatkozásában, azaz 2025-ig nem lettek volna képesek teljes körűen felhasználni a keletkezett elhatárolt veszteségüket (pwc.com, 2018).

#### **IV.e. A társasági adó alapjának közös számítási rendszere**

Miután a globális minimumadó irányelvének elfogadását következően felmerült egy újabb kérdés, ami a társasági adó adóalapjának egy európai szinten közös rendszerének bevezetésére irányult, ugyanis eddig a magyarországi leányvállalatoknak is kötelességük volt az anyavállalatuk által alkalmazott GAAP szerint eljárni az éves beszámolójuk elkészítésekor. Erre az Európai Bizottság tett javaslatot 2023 decemberében, az elnevezése pedig „Business in Europe: Framework for Income Taxation” a továbbiakban BEFIT. A javaslat elfogadásával csökkenheti az adminisztratív feladatokkal járó teher a magyar leányvállalatokra nézve. A szabályozás célja így tehát egységesíteni a társasági adó alapjának kiszámításakor alkalmazott keretrendszert a belső adózási környezetén belül, amellyel egyszerűsíteni lehetne a globális minimumadó bevezetését követően kiszámítandó különbözeti adó meghatározását. Jelenleg a 27 európai tagállam mindegyike egymástól eltérő társaságiadó-rendszert alkalmaz. Régebben is voltak erre a célra létrehozott javaslatok az Európai Bizottság által az elmúlt évtizedben, ezek a CCCTB (common consolidated corporate tax base) és a CCTB (common corporate tax base) voltak, ezeket kívánja felváltani a BEFIT. A szabályozás alanyai hasonló módon a globális minimumadó törvényéhez, azok a multinacionális vállalatcsoportok lennének, akiknek az éves összesített árbevételük eléri vagy meghaladja a 750 millió eurós összeget, de különbség, hogy ezen vállalatcsoportok egy szűkebb körére érvényes, ugyanis a 75 százalékos tulajdonosi hányadot el kell érniük a szabályozással érintett vállalatban. Továbbá az új irányelvet azoknak a multinacionális vállalatcsoportoknak is alkalmazniuk szükséges, aki anyavállalatuk székhelye egy harmadik országban található, de rendelkeznek az unió területén olyan vállalkozással, aminek a székhelye úgyszintén az unióban található meg. Kiindulópontja a globális minimumadóhoz hasonlóan az adózás előtti eredmény lenne, amihez elengedhetetlen, hogy a BEFIT-csoport minden egyes tagja ugyanaz a számviteli standardot alkalmazza. Ez a számviteli standard lehet az Európai Unió által elfogadott vagy a nemzetközi pénzügyi beszámolási standard (IFRS) vagy a nemzeti számviteli szabályozás (GAAP). A BEFIT javaslat szerint (hasonlóan a globális minimumadóhoz) a szükséges kiigazítások minimumra való korlátozásán keresztül történne meg az egyszerűsítés. A javaslat legfontosabb célja egyrészt a transzferár-megfelelés egyszerűsítése, másfelől pedig ellehetetlenítené az unión belül azt az agresszív transzferárazást, amit adótervezési célok kapcsán használtak fel a vállalatok, mint kiskaput. A tervezet szerint a vitarendezés, illetve az adóellenőrzés a megmaradna egyes tagállamok szintjén, de bizonyos esetekben közösen kell az adóellenőrzést elvégezni a meglévő jogszabályi

keret alapján. A javaslat szerint az uniós tagállamoknak a BEFIT szabályokat legkésőbb 2028 január 1-ig kellene átültetniük a nemzeti jogrendszerükbe (deloitte.com, 2023).

## V. ÖSSZEGRZÉS

Mivel a munkám kapcsán is egy fontos kérdés a globális minimum adó bevezetését követő változások feltárása és azok várható hatásának vizsgálata, ezért a dolgozatom megírása sokat segített az új szabályozás bevezetését megelőző események megértésében és ezen keresztül el teljesebb képet kapni arról, hogy miért is volt szükség ennek bevezetésére. Habár a globális minimumadó bevezetése kapcsán még jelenleg is zajlanak tárgyalások, a dolgozatomban sikeresen választ kaptam arra a kérdésre, hogy ennek az adónemnek a bevezetésével milyen változásokra számíthatnak a Magyarországi adózók. A hazai kormány fellebbezései jelentős előrelépést jelentettek az alacsony adókulccsal rendelkező országok számára, ugyanis olyan módosításokat sikerült elérnie, amivel a versenyelőnyük megtartható azon joghatóságnak, amelyeknek a gazdasági fejlődése nagyrészt a külföldi tőke beáramlásától függ és így az erre a tőkére vonatkozó vonzerójének megtartása kulcsfontosságú szerepet tölt be. Többek között Magyarország vétóival sikeresen elérte a hazai körben megfizetendő adónemek beszámíthatóságát a globális minimumadó által lefedett adónemek közé, amelynek eredménye, hogy a nominális adókulcs emelkedését elkerülte. Ilyen adónemek közé soroljuk például a helyi iparüzési adót és az innovációs járulékot is. A globális minimumadó bevezetésének fő oka a nemzetközi vállalatok által alkalmazott adóoptimalizációs tevékenységekre vezethető vissza, amely során mesterséges módon a nyereségüket egy alacsonyabb adókulccsal rendelkező joghatóságba csoportosították át, ezzel csökkentve az arra eső adóterhet.

Arra a kérdésemre a válasz, hogy az állam hajtott-e végre változtatásokat az állam a nyújtható támogatások kapcsán a válasz igen. Az adózók szempontjából fontos kérdés volt a kormány által nyújtott támogatási rendszer változásának a kérdése a globális minimumadó bevezetését követően, ugyanis az eddig érvényben lévő rendszer által nyújtott támogatásokat a globális minimumadó rendszere ellehetetlenítette, mivel ezekkel a számolt adókulcs csak romlott volna, amivel magasabb különbözeti adóteher keletkezett volna. Erre a problémára is talált az állam megoldást, ami a rendszer felépítésnek az átreformálására irányult, így változott a Kutatásfejlesztési tevékenységek kapcsán igénybe vehető támogatások rendszere francia példa szerint. Ennek eredményeként a támogatás elismert visszatérítendő kedvezményé alakult át, amit a globális minimumadó szabályrendszere szerint bevételként kezelendő és így a lefedett adók összegét növeli. Erre azért volt szükség, hogy az így kapott kedvezmény az effektív adókulcs mértékét növelje, amivel párhuzamosan csökkenteni lehet a különbözeti adó mértékét.

Továbbá az adózóknak lehetőségük van direkt, vissza nem térítendő EKD támogatásoknak az igénybevételére. A GINOP pályázatok folyamatos bővülése és fejlődése is segítséget nyújt a

hazai adóteher csökkentésére, így összességében a globális minimumadó bevezetése nem jelent megnövekedett adóterhet a hazai viszonylatban érintettek számára.

Így a szekunder kutatási módszer segítségével arra a hipotézisemre a válasz, hogy növekedni fog-e a szabályozás bevezetésével a Magyarországon az érintett vállalkozásoknak az adóterhe nemleges választ kaptam, ami többek között az állam által nyújtott lehetőségeknek, valamint a szabályozás kapcsán kiharcolt változásoknak köszönhetően.

## FELHASZNÁLT IRODALOM

1996. évi LXXXI. törvény - a társasági adóról és az osztalékadóról

2023. évi LXXXIV. törvény - a globális minimum-adószintet biztosító kiegészítő adókról és ezzel összefüggésben egyes adótörvények módosításáról. Letöltés dátuma: 2024. április 1.)

adozona.hu (2023a): Kedvezmények K+F tevékenységekre [https://adozona.hu/tarsasagi\\_ado\\_innovacios\\_jarulek/KF\\_adokedvezmeny\\_adoalapkedvezmeny\\_Deloitte\\_Q186KM](https://adozona.hu/tarsasagi_ado_innovacios_jarulek/KF_adokedvezmeny_adoalapkedvezmeny_Deloitte_Q186KM) Letöltés dátuma: . április 3.

adozona.hu (2023b): Fejlesztési adókedvezmény: érdemes élni vele [https://adozona.hu/tarsasagi\\_ado\\_innovacios\\_jarulek/Fejlesztési\\_adokedvezmeny\\_erdemes\\_elni\\_vele\\_F68RUA](https://adozona.hu/tarsasagi_ado_innovacios_jarulek/Fejlesztési_adokedvezmeny_erdemes_elni_vele_F68RUA) Letöltés dátuma: 2024 április 3.

Adrienn Miavec (2023): GLOBÁLIS MINIMUMADÓ ADÓKEDVEZMÉNY SZEMPONTÚ ELEMZÉSE, 27-37.o. Forrás: [https://tvi.kormany.hu/download/8/e8/13000/A%CC%81TJ\\_39.pdf](https://tvi.kormany.hu/download/8/e8/13000/A%CC%81TJ_39.pdf) Letöltés dátuma: 2024. április 10.

Ágnes Pellion (2023): Változás az EKD rendszerben: kisebb beruházások is jelentős támogatásban részesülhetnek [https://www.ey.com/hu\\_hu/news/2023/08/valtozas-az-ekd-rendszerben--kisebb-beruhazasok-is-jelentos](https://www.ey.com/hu_hu/news/2023/08/valtozas-az-ekd-rendszerben--kisebb-beruhazasok-is-jelentos) Letöltés dátuma: 2024. április 5.

Alex Cobham, Janský, Petr (2018): Global distribution of revenue loss from corporate tax avoidance: Re-estimation and country results. Journal of International Development, 30(2), 206–232. Forrás: <https://doi.org/10.1002/jid.3348> Letöltés dátuma: 2024. március 13.

Az Európai Unió Tanácsa (2021): Javaslat – A TANÁCS IRÁNYELVE a multinacionális csoportokra az Unióban alkalmazandó globális minimum-adómértékről <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15294-2021-INIT/hu/pdf> Letöltés dátuma: 2024. március 27.

Balázs Gyöngyösi (2023): Pofon helyett simogatás is lehet a globális minimumadó <https://index.hu/gazdasag/2023/05/10/ado-globalis-minimumado-magyar-gazdasag-uzleti-kornyezet/> Letöltés dátuma: 2024. április 10.

Dániel Szabó (2023): A kormány több ezer milliárd forintos terve egy szereplőn bukhat el <https://www.portfolio.hu/gazdasag/20230302/a-kormany-tobb-ezer-milliard-forintos-terve-egy-szereplon-bukhat-el-600368> Letöltés dátuma: 2024. április 1.

deloitte.com (2023): A globális minimumadó után jöhet a BEFIT, a társasági adóalap kiszámításának Európai Unió szintű közös keretrendszere <https://www2.deloitte.com/hu/hu/pages/tax/articles/befit-keretrendszer.html> Letöltés dátuma: 2023. április 20.

deloitte.com (n/a): Az elhatárolt veszteségek kezelése a globális minimumadó rendszerében <https://www2.deloitte.com/hu/hu/pages/tax/articles/elhatarolt-vesztesegek-globalis-minimumado.html> Letöltés dátuma: 2024. április 18.

Diána Varga (2021): Gondolja át milyen kedvezményeket érvényesíthet TAO, HIPA bevallásában! FRISSÍTETT TARTALOM! <https://www.rsm.hu/blog/2021/03/gondolja-at-milyen-kedvezmenyeket-ervenyesithet-tao-hipa-bevallasaban> Letöltés dátuma: 2024 április 2.

ec.europa.eu (2021): Questions and Answers on Minimum corporate taxation [https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/es/qanda\\_21\\_6967](https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/es/qanda_21_6967) Letöltés dátuma: 2024. március 19.

Európai Bizottság (2023): 1.4 Magyarország: Politikai és gazdasági háttér <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/hu/national-education-systems/hungary/magyarorszag-politikai-es-gazdasagi-hatter> Letöltés dátuma: 2024. április 1.

European Commission (2021): Proposal for a COUNCIL DIRECTIVE on ensuring a global minimum level of taxation for multinational groups in the Union [https://taxation-customs.ec.europa.eu/system/files/2021-12/COM\\_2021\\_823\\_1\\_EN\\_ACT\\_part1\\_v11.pdf](https://taxation-customs.ec.europa.eu/system/files/2021-12/COM_2021_823_1_EN_ACT_part1_v11.pdf) Letöltés dátuma: 2024. március 19.

Éva Palócz (2023): AZ INFLÁCIÓS CSATA EURÓPAI TÁJKÉPE: MAGYARORSZÁG ELESETT, 120-129.o. Forrás: <https://doi.org/10.47630/KULG.2023.67.1-2.120> Letöltés dátuma: 2024. május 03.

fnti.hu (2021): Egyedi kormánydöntéssel megítélt közvetlen támogatás (EKD) <https://www.fnti.hu/szolgalatasaink/ekd-tamogatások> Letöltés dátuma: 2024. április 5.

glosz.hu (2020): Hogyan számszerűsíthető a kutatás-fejlesztés adóhatása? <https://glosz.hu/wp-content/uploads/2020/06/gts-ppt-08.pdf> Letöltés dátuma: 2024 április 3.

Graison Dangor (2021): G20 Signs Off On 15% Global Minimum Corporate Tax—Here’s How It Will Work <https://www.forbes.com/sites/graisondangor/2021/07/11/g20-signs-off-on-15-global-minimum-corporate-tax-heres-how-it-will-work/> Letöltés dátuma: 2024. március 7.



Gyöngyi Siklósné Antal, Szilvia dr. Tormáné dr. Boris (2024): Dióhéjban a globális minimumadóról <https://mkvkok.hu/szakmai-cikkek/diohejban-a-globalis-minimumadorol>

Letöltés dátuma: 2024. április 10.

hipa.hu (2023): Újabb kedvező változások a HIPA által nyújtott támogatások rendszerében <https://hipa.hu/hir/ujabb-kedvezo-valtozasok-a-hipa-altal-nyujtott-tamogatasok-rendszereben/>

Letöltés dátuma: 2024. április 19.

hold.hu (n/a): Fejlesztési adókedvezmény <https://hold.hu/lexikon/fejlesztési-adokedvezmeny-rendelet-szamitasa/> Letöltés dátuma: 2024. április 3.

hu.andersen.com (2022): Hungary has given in: the global minimum tax is coming to the Union <https://hu.andersen.com/news/hungary-has-given-in-the-global-minimum-tax-is-coming-to-the-union/> Letöltés dátuma: 2024. április 6.

hu.andersen.com (2024): Új kutatás-fejlesztési adókedvezmény a társasági adóban – véglegessé váltak a szabályok <https://hu.andersen.com/hu/hirek/uj-kutatas-fejlesztési-adokedvezmeny-a-tarsasagi-adoban-veglegesse-valtak-a-szabalyok/> Letöltés dátuma: 2024. április 15.

hu.andersen.com (n/a): Kutatás és fejlesztés <https://hu.andersen.com/hu/adotanacsadas-szolgalattas/adokedvezmenyek-es-allami-tamogatasok/kutatas-es-fejlesztés/> Letöltés dátuma: 2024 április 3.

hvg.hu (2024): Nagy Márton a GDP-visszaeséről: Németország és az MNB a hibás [https://hvg.hu/gazdasag/20240214\\_Nagy\\_Marton\\_a\\_GDPvisszaesesrol\\_Nemetszag\\_es\\_az\\_MNB\\_a\\_hibas](https://hvg.hu/gazdasag/20240214_Nagy_Marton_a_GDPvisszaesesrol_Nemetszag_es_az_MNB_a_hibas) Letöltés dátuma: 2024. március 30.

Johannes Becker, Joachim Englisch (2019): The German Proposal for an Effective Minimum Tax on MNE Profits <https://kluwertaxblog.com/2019/01/17/the-german-proposal-for-an-effective-minimum-tax-on-mne-profits/> Letöltés dátuma: 2024. március 7.

Laura Streitmann (2023): Publikusak a globális minimumadó magyar részletszabályai <https://hu.andersen.com/hu/hirek/publikusak-a-globalis-minimumado-magyar-reszletszabalyai/> Letöltés dátuma: 2024. április 10.

Lea Kneitner (2017): Jogdíj <https://tilea.hu/jogdij/> Letöltés dátuma: 2024. április 2.

Leigh Thomas, Dawid Lawder: Explainer: What is a global minimum tax and what will it mean? <https://www.reuters.com/business/finance/what-is-global-minimum-tax-what-will-it-mean-2021-06-05/> Letöltés dátuma: 2024. március 7.

Oecd.org (2022): 1 Two-Pillar Solution to Address the Tax Challenges Arising from the Digitalisation of the Economy, Frequently asked questions, JULY 2022 <https://www.oecd.org/tax/beps/faqs-two-pillar-solution-to-address-the-tax-challenges-arising-from-the-digitalisation-of-the-economy-july-2022.pdf> Letöltés dátuma: 2024. március 8.

oecd.org (2023): Tax Challenges Arising from the Digitalisation of the Economy – Global Anti-Base Erosion Model Rules (Pillar Two) <https://www.oecd.org/tax/beps/tax-challenges-arising-from-the-digitalisation-of-the-economy-global-anti-base-erosion-model-rules-pillar-two.htm#administrativeguidance> Letöltés dátuma: 2024. március 25.

Oecd.org (2024): Economic Impact of the Global Minimum Tax: Summary, Two-Pillar Solutions to Address the Tax Challenges Arising from the Digitalisation of the Economy <https://www.oecd.org/tax/beps/summary-economic-impact-assessment-global-minimum-tax-january-2024.pdf> Letöltés dátuma: 2024. március 28.

Oecd.org (n/a a): Action 5 Harmful tax practices <https://www.oecd.org/tax/beps/beps-actions/action5/> Letöltés dátuma: 2024. március 13.

Oecd.org (n/a b): What is BEPS? <https://www.oecd.org/tax/beps/about/> Letöltés dátuma: 2024. március 7.

Oecd.org (n/a c) Action 1 Tax Challenges Arising from Digitalisation: <https://www.oecd.org/tax/beps/beps-actions/action1/> Letöltés dátuma: 2024. március 7.

Oecd.org (n/a d): FACT SHEET AMOUNT A, Progress Report on Amount A of Pillar One <https://www.oecd.org/tax/beps/pillar-one-amount-a-fact-sheet.pdf> Letöltés dátuma: 2024. március 13.

oecd.org (n/a e): Overview of the Key Operating Provisions of the GloBE Rules <https://www.oecd.org/tax/beps/pillar-two-GloBE-rules-fact-sheets.pdf> Letöltés dátuma: 2024. március 28.

Pálné Pölöskei (2021): K+F adóalap-kedvezmény és megosztása. Példával [https://adozona.hu/tarsasagi\\_ado\\_innovacios\\_jarulek/KF\\_adoalapkedvezmeny\\_es\\_megosztas\\_a\\_4GSRC6](https://adozona.hu/tarsasagi_ado_innovacios_jarulek/KF_adoalapkedvezmeny_es_megosztas_a_4GSRC6) Letöltés dátuma: 2024. április 3.

palyzat.gov.hu (n/a): Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz <https://www.palyzat.gov.hu/programok/szechenyi-terv-plusz/ginop-plusz> Letöltés dátuma: 2024. április 6.

palyzatok.org (n/a): GINOP <https://palyzatok.org/ginop/> Letöltés dátuma: 2024. április 6.

Péter Bucsky (2021): Sokkal kevesebb uniós pénzhez jutnak a magyar cégek, mint elsőre látszik <https://g7.hu/adat/20211123/sokkal-kevesebb-unios-penzhez-jutnak-a-magyar-cegek-mint-elsore-latszik/> Letöltés dátuma: 2024. április 6.

pkf.hu (2024): Kutatás-fejlesztési tevékenység adókedvezménye a társasági adóban <https://pkf.hu/2024/02/08/kutatas-fejlesztési-tevekenyseg-adokedvezmenye-a-tarsasagi-adoban/> Letöltés dátuma: 2024. április 15.

Portfolio (2024): Kellemetlen meglepetés! Megjött a friss GDP-adat, újra megtorpant a magyar gazdaság <https://www.portfolio.hu/gazdasag/20240214/kellemetlen-meglepetes-megjott-a-friss-gdp-adat-ujra-megtorpant-a-magyar-gazdasag-668925> Letöltés dátuma: 2024. március 30.

Prof. Dr. Csath Magdolna (2018) GAZDASÁGPOLITIKA Nemzeti Közszerológáti Egyetem Kiadó, 2018 [https://tudasportal.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/20.500.12944/7307/gazdasagpolitika\\_02.20\\_B1.pdf?sequence=1&isAllowed=y](https://tudasportal.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/20.500.12944/7307/gazdasagpolitika_02.20_B1.pdf?sequence=1&isAllowed=y) Letöltés dátuma: 2024. március 29.

pwc.com (2018): 2025 helyett 2030-ig lehet felhasználni az elhatárolt veszteséget a társasági adóban <https://www.pwc.com/hu/hu/sajtoszoba/2018/elhatarolt-veszteseg-tao.html> Letöltés dátuma: 2024. április 18.

pwc.com (2023): Újabb bővítési hullám támogatási téren: fókuszban a K+F, a megújuló energia és az SSC-k [https://www.pwc.com/hu/hu/sajtoszoba/2023/ujabb\\_bov%C3%ADtesi\\_hullam\\_tamogatasi\\_teren.html](https://www.pwc.com/hu/hu/sajtoszoba/2023/ujabb_bov%C3%ADtesi_hullam_tamogatasi_teren.html) Letöltés dátuma: 2024. április 18.

Reuters.com (2021): G7 finance ministers agree global minimum tax of at least 15% <https://www.reuters.com/business/g7-finance-ministers-agree-global-minimum-tax-least-15-2021-06-05/> Letöltés dátuma: 2024. március 7.

rsm.hu (n/a): elhatárolt veszteség <https://www.rsm.hu/kisokos/elhatarolt-veszteseg> Letöltés dátuma: 2024. április 18.

Szabolcs Szeles (2024): Halasztott adó a magyar számvitelben <https://wtsklient.hu/2024/01/30/halasztott-ado-a-magyar-szamvitelben/> Letöltés dátuma: 2024. április 20.

Tamás Zoltán Wágner (2024): How Hungary Came to “Accept” the Global Minimum Tax [https://www.sylff.org/news\\_voices/31592/](https://www.sylff.org/news_voices/31592/) Letöltés dátuma: 2024. március 20.

Tim van Brederode (2022): From Impasse to Unanimity: Understanding Hungary's Position on Pillar 2 <https://globtaxgov.weblog.leidenuniv.nl/2022/09/07/from-impasse-to-unanimity-understanding-hungarys-position-on-pillar-2/> Letöltés dátuma: 2024. március 25

Valentin Bendlinger (2023): The OECD's Global Minimum Tax and Its Implementation in the EU law, A legal Analysis of Pillar Two in the Light of Tax Treaty and EU Law. Kluwer Law International B.V. Kiadó, Hollandia

Wendy Edelberg, Chye-Ching Huang, and Rose Jenkins (2022): Six economic facts on international corporate taxation Forrás: <https://www.brookings.edu/articles/six-economic-facts-on-international-corporate-taxation/> Letöltés dátuma: 2024. március 13.

Zoltán Török (2023): Mi történik Magyarországon? Az eltűnő makrogazdasági stabilitás nyomában <https://www.portfolio.hu/gazdasag/20230414/mi-tortenik-magyarorszagon-az-eltuno-makrogazdasagi-stabilitas-nyomaban-609004> Letöltés dátuma: 2024. március 29.